

Uunga siunnersuut: Meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx xxx 2017-imeersoq.

(Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq)

pillugu

Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini kingullermik ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Martha Lund Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Mala Høy Kuko, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Jess Svane, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tàunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

UPA 2017-imi ulloq 20. april 2017-imi siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit sukumiisumik misissorneqarpoq.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Inatsisissatut siunnersuut 18-inik kapitaleqarpoq 60-inillu paragafeqarluni.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata nr. 1, 15. april 2003-imeersumi malittarisassat atuuttut ataatsimut taarserneqarnissaat siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Meeqqat matumani ilanngullugu inuusuttut suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarfiusut illersorneqarnissaat tapersorneqarnissaallu siunnersuummi siunertarineqarpoq. Siunnersuut meeqqanut inuuniarnikkut atugarliortunut aammalu

meeqqanut immikkut tapersorsorneqarnissamik illersorneqarnissamillu pisariaqartitsisunut immikkut sammitinneqarpoq.

Meeqqat inuusuttullu pisinnaatiffiisa eqqortinneqarnissaat aammalu tapersorsorneqarlutillu illersorneqarnissaat qulakkeerumallugu nunatsinni kommuninut akisussaaffiup ersarissumik inissinneqarnissaa siunnersuummi aalajangersarneqarpoq. Tamanna malikkumallugu meeqqanut inuusuttunullu kommunit pisussaaffii aallaavigalugit illoqarfinnilu pitsaanerpaamik tapersorsuissamat illoqarfiit kiffaanngissuseqarnerullutik neqerooruteqarnissanut kommunit sakkussaannik arlalinnik tunineqarput. Kommunilli illersuissamik pisussaaffeqarnerat saneqqunneqassanngilaq.

Meeqqat inuusuttullu nunatsinni peroriartortut nammineerlutik piginnaasamik periarfissamillu pitsaanerpaamik ineriartortinnissaannut pitsaasumik toqqissisimasumillu peroriartornerminni toqqammaveqarnissaannik sinaakkusiinissaq pillugu ataatsimut politikkikkut anguniagaqarnerup tapersorsorneqarnissaa siunnersuummi malinneqarlunilu siunertarineqarpoq.

Meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit FN-p isumaqatigiissutaani 20. november 1989-imeersumi (Meeqqat pillugit Isumaqatigiissut) aamma meeqqat illersorneqarnissaannik siunertaqartumik 19. oktober 1996-imi Haagerimi Isumaqatigiissummi pisussaaffinnut naammassinnittumik meeqqat pisinnaatitaafiisa nukittorsarneqarnissaannik qulakkeerinissaq siunnersuummi ilanngullugu siunertaqarpoq.

Qinigaaffimmi kingullermi Inatsisartuni oqallitarnerni arlalinni meeqqanut inuusuttunullu tunngasut nukittorsarneqarnissaat immikkut sammineqartarsimavoq, soorluttaaq sammineqartut taakku pillugit aalajangiiffigisassatut siunnersuutit arlaqartut Inatsisartunit oqaluuseralugillu akuerneqartarsimasut. Oqallisigineqartut siunnersuutigineqartullu taakku siunnersuutikkut matumuunakkut piviusunngortinneqarnissaat siunertarineqarsorinarpoq.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Inatsisissatut siunnersuut ulloq 20. april 2017-imi siullermeerneqarpoq, siunnersuutillu pingaarnertut siunertaa anguniagaalu ataatsimut isigalugu naalackersuinikkut annertuumik tgapersorsorneqarlutik.

Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisup Naalackersuisut sinnerlugit inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussisup saniatigut Siumumi, Atassummi, Inuit Ataqtigiinni, Demokraatini aamma Partii Naleqqami oqaaseqartartut ilaasortallu siullermeerinnermi peqataapput.

Pingaartumik siunnersuutip aningaasatigut sulisutigullu kingunerisassai, kommunini aqutsineq aammalu siunnersuummi aalajangersagarpasuit kikkunnit akisussaaffigineqarlutik ingerlatsivigineqarnissaat siullermeerinermi sammineqarput.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu malittarisassanut atuuttunut tunngatillugu akisussaaffimmik pisussaaffinnillu kivitsinissamat kommunit malunnaatilmik ajornartorsiuteqareersut Inatsisartunut ilaasortanit partiinillu arlalinnit erseqqissaatigineqarpoq.

Isumaginninnikkut suliat amerlassusaannut aammalu sulisut piginnaasariaqagaannut amerlassusiliigaanerannullu naapertuuttumik sulisoqarnissap qulakkeerneqarnissaa kommuninit annertuumik ajornartorsiutigineqarpoq.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut suliat amerlassusaat pillugu nassuiaat 2017-imeersoq siullermeerinermi arlaleriarluni ilanngunneqarpoq. Suliat amerlassusaannik suliallu suunerinik kommunit assigiaamik naatsorsuinerinik ingerlatsineq ajoraluartut kommunini sullissisut ulluinnarni amerlavallaarujussuurtunik suliaqartartut nassuiaatikkut takutinneqarpoq. Suliat amerlassusaasa ajornartorsiutaanerit maanna nassuiarneqareersoq Naalakkersuisut soq illoqarfanni misileraaviusuni ataatsimi arlalinniluunniit sulianik aalajangersimasunik amerlassusiliilluni ilaatigut misiliummik ingerlatsinissaq soq taama nangaatigisumik mianersortigisumillu malitseqartitsivigineqarpoq.

Arlaleriarluni nakkutilliiartornerni tikeraarnernilu takutinneqareermat maleruagassat atuuttut kommuninit tamakiisumik eqquutsinneqarlutillu malinneqarsinnaanngitsut isumakuluutigineqarpoq siunnersuummi nutaami matumani maleruagassat, ataatsimut isigalugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasunut nukittorsaataasussat aammali arlalitsigut allaffissornikkut suliassanik pisussaaffinnillu kommunit isumagineqartussanik kinguneqartussat, aningaasaqarnikkut sulisoqarnikkullu qanoq malinneqarlutillu isumaqassanersut.

Nipangiussisussaataitaaneq illuatungaatigullu paasissutissiissussaataitaaneq nalunaartussaataitaanerlu aammalu maleruagassap maleruagassanut allanut siunertaanngitsumik ajornartorsiutaalinnginnissaata qulakkeerneqarnissaa siullermeerinermi ilanngullugit oqaluserineqarput.

Angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnerpasuit aammalu angajoqqaatut piginnaasasa ilaqutariillu atugarissaarnissaasa aalajangiusimaneqarlutillu nukittorsarneqarnissaat sutigut tamatigut sulissutigineqartariaqarnerat siullermeerinermi aamma oqallisigineqarput, taamaaliornikkut meeqqanik inuusuttunillu angerlarsimaffiup avataanut inissiineq pinaveersaartinneqarlunilu annikillisarneqarsinnaaqqullugu. Angajoqqaat meeqqaminnut sallerlaallutik akisussaanerisa aalajangiusimaannarnissaa pingaaruteqarpoq.

Inuiaqatigiinni innuttat amerlasuut annikitsuinnarmik mianertartumillu aningaasaqarnikkut inissisimanerat inuuniarnikkut ajornartorsiuterpassuarnut pissutaasoq siullermeerinermi aammattaaq tikkuarneqarpoq, tassa illoqarfinni nunaqarfinnilu arlalinni pisariaqartinneqartumik inuussutissarsiornikkut ineriartortoqanngimmat.

Siunnersuummik siullermeerineq aallaavigalugu sukumiinerusumik peqqissaartumillu suliarineqartussanngorlugu siunnersuut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamut innersuunneqarpoq.

3. Tusarniaanerit tusarniaanermilu akissutit

Inatsisissatut siunnersuut (UPA 2017/131) pillugu UPA 2017-imut atortussani nalunaarutigineqartuni allassimavoq siunnersuut saqqummiunneqannginnermini pingasoriarluni tusarniaassutigineqarsimasoq.

► Nalinginnaasumik tusarniaaneq siullesq piffissami 27. maj 2016-imiit 1. juli 2016-imut ingerlanneqarpoq aammalu inatsisissatut siunnersuut tusarniaanermi nittartakkakkut tamanut saqqummiunneqarluni. Tusarniaanermi akissuteqaatit suliarineqarput siunnersuummullu ilanngussaq 1-imi tamakkiisumik issuarneqarlutik.

Siunnersuut piffissami 27. Maj – 1. Juli 2016-imi makkununga tusarniaassutigineqarpoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinerimullu Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernerimullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinerimut Naalakkersuisoqarfik, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Inuit Pisinnaatitaaffiitut Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, Dansk Institut for Menneskerettigheder, MIO, IMAK, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Inooqat, ISI, Neriuffiit Kattuffiat, KNIPK, Sugisaaq, KTK, Biskoppip Allaffia, Sorlak, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, MIBB, Red Barnet, Kalaallit Røde Korsiat, Kalaallit Nunaanni Blå Korsi, Sukorseq, Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat, Kalaallit Nunaanni Spejderit Kattuffiat Nuuk, Angajoqqaarsiat Peqatigiiffiat Nuuk, Pinerluuteqarsimasunut isumaginnittoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politiit.

Tusarniaanermut uku akissuteqarput:

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politiit, Meeqqat Illersuisuat aamma MIO, IMAK, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, NIISIP, Kommune Kujalleq, Dansk Psykologforening, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Institut for menneskerettigheder, KNIPK, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Qaasuitsup Kommunia, Ilaqutariit illuat – Familiecenter, Allorfik – Siusissukkut suliniuteqarneq

► Tamanna pereermata ilassutitut tusarniaaneq siullesq piffissami 19. augustimiit ulloq 9. septembar 2016-imut ingerlanneqarpoq. Tusarniaanermi akissuteqaatit suliarineqarput siunnersuummullu ilanngussaq 2-mi tamakkiisumik issuarneqarlutik.

Siunnersuut ukununga ilassutitut tusarniaassutigalugu nassiunneqarpoq:

Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfia, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik, Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Pinngortitamut, Avatangiisinut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfik, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfik, Inuit Pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, Dansk Institut for Menneskerettigheder, MIO, IMAK, Kattuffik Utoqqaat Nipaat, Inooqat, ISI, Neriuffiit Kattuffiat, KNIPK, Sugisaq, KTK, Biskoppip Allaffia, Sorlak, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, MIBB, Red Barnet, Kalaallit Røde Korsiat, Kalaallit Nunaanni Blå Korsi, Sukorseq, Kalaallit Nunaanni Timersoqatigiit Kattuffiat, Kalaallit Nunaanni Spejderit Kattuffiat Nuuk, Angajoqqaarsiat Peqatigiiffiat Nuuk, Pinerluuteqarsimasunut isumaginnittoqarfik, Kalaallit Nunaanni Politiit, NISIIP, AK, SIK, PIP, SPS.

Uku ilassutitut akissuteqarput:

Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aatsitassanut Ikummatissanullu Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik, Institut for Menneskerettigheder, Kalaallit Nunaanni Politiit, KNIPK, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Kommunit Isumaginninnermut Ilaqutareeqarnermullu ataatsimiititaliaat peqatigiillutik, IMAK, Meeqqat illersuisuat aamma MIO, Pinerluuteqarsimasunut isumaginnittoqarfik, Kommune Kujalleq.

► Naggataatigut siunnersuut piffissami 9. December 2016-miit ulloq 13. Januar 2017-imut ilassutitut tusarniaanermut allamut tunngaviuvoq. Tusarniaanermi akissuteqaatit suliarineqarput siunnersuummullu ilanngussaq 3-mi tamakkiisumik issuarneqarlutik.

3.1. Tusarniaanerup ingerlanneqarsimaneranut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap oqaaseqaataa

Tusarniaanerup annertoq ingerlanneqarsimasoq Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Tusarniaanerup ingerlanneqarsimanera Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliamit ataatsimut isigalugu tusaatissatut tiguneqarpoq tusarniaanermilu akissutigineqartut ataatsimut maluginiarneqarlutik. Tusarniaanermi illuatungeriit peqataalluarsimanerat ataatsimiititaliamit ataatsimut qujassutigineqarpoq. Tusarniaanermi akissuteqaatit inatsisissap suliarinerani pitsaassutsimut qaffassaaqataapput.

4. Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu atugassaanik KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq minnerunngitsumillu Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermit Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisoq allakkatigut attaqarfigineqarput. Akissutit paasissutissiillutillu pissarsiviusut ataatsimiititaliamit qujassutigineqarput, naak inatsisissap suliarineqarnissaa eqqarsaatigalugu piffissakitsitsisoqartaraluartoq.

Allakkani sammineqarput nipangiussisussaatitaanermit paasissutissanillu isertuussanik ingerlatitseqqittarnermit, suliat amerlassusiannut isumaginninnermullu tunngasuni sulianik ingerlatsisunut nakkutilliinermullu tunngasut.

Isumaginninnermit, Ilaqutariinnermit, Naligiissitaanermit Inatsisinillu Atuutsitsinermit Naalakkersuisup akissutai uku isumaliutissiisummut matumunnga ilanngussatut issuaavigineqarnissaat ataatsimiititaliamit toqqarneqarpoq:

Ilanngussaq A) Nakkutilliineq pilugu akissut 12. maj 2017-imeersoq.

Ilanngussaq B) Nipangiussisussaatitaaneq paasissutissanillu isertuussassanik ingerlatitseqqittarneq pillugu allakkiaq 3. maj 2017-imeersoq.

Ilanngussaq C) Napingiussisussaatitaaneq ingerlatitseqqittarnerlu pillugit akissut 13. maj 2017-imeersoq.

Ilanngussaq D) Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni suliassat amerlassusiat pillugu nassuiaammut akissut 10. maj 2017-imeersoq.

5. Siunnersuummik ataatsimiititaliap suliaqarnera

Siunnersuummik siullermeerineq aallaavigalugu siunnersuummi kapitalit 18-t paragraffillu 60 ataatsimiititaliap peqqissaartumik nalilivigai, matumani ilanngullugit piginnaatitsinerit

pillugit siunnersuummi aalajangersakkat ikinnerpaamik 26-t, Naalakkersuisunit sukumiinerusumik malittarisassiuunneqartussatut eqqarsaatigineqartut.

5.1. Inatsisissap ilusiligaanera pillugu tallimangornermi ulloq 28. april 2017-imi saqqummiussineq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini siullertut suliaraa inatsisissap ilusiligaanera pillugu ataatsimiinnissamut aggersaaneq, tamannalu ulloq 28. april 2017-imi ataatsimiinnerni marlunni ingerlanneqarpoq.

Siunnersuutip aaqqissuussaanera aammalu nalunaartussaataaneq illuatungaagullu nipangiussisussaataaneq pingaernerutillugit aammalu siunnersuutip allaffissornikkut aningaasatigullu kingunerisassaanik immikkut saqqummiussinertalimmik siunnersuummi teknikkimut tunnganerusut saqqummiunneqarnerannut inatsisissamik nalilersuilluni ataatsimiinneq inatsisissatut siunnersuutip tamakkiisup saquumiunneqarneranut ataatsimiititaliamit atorluarneqarpoq. Qulequttat pingaernerit taakku siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarneranut malitseqartitsinertut isigineqassapput.

Inatsisissamik nalilersuilluni ataatsimiinnermi inatsimmut nalunaarutininik sisamanik suliaqartoqarnissaa Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisup qulakkeerumagaa ataatsimiititaliap maluginiarpaq.

Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlartsimaffinnut tunngatitamik nalunaarusiortoqassasoq, ilaqutariinnut paarsisartunut immikkut sammititamik nalunaarusaiortoqassasoq, kommunini sullissisunut tunngatitamik nalunaarusiortoqassasoq kiisalu sisamaattut nakkutilliineq pillugu nalunaarusiortoqassasoq ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Tassunga ilanngunneqassaaq inatsimmut ilitersuut.

Nalunaarusiarilersaakkat ilitersuullu kingusinnerpaamik inatsisip atuutilerfiani piareersimassasut ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq.

Siunnersuummik nalilersuinnermi ataatsimiititaliap atugassaanik nipangersimasussaataaneq aamma paasissutissanik isertuussassanik ingerlatitseqqittarneq pillugit erseqqinnerusumik itisiliissutaasumik Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoq nassitsiumavoq. Naalakkersuisup akissuteqaataa isumaliutissiissummut matumunnga **Ilanngussaq B**-tut ilanngunneqarpoq.

5.2. Siunnersuummi aallarniutitut aalajangersakkat pillugit

Siunnersuummi kapitali 1-imut aallarniutitullu aalajangersakkanut tunngatillugu meeqqat inuusuttullu illersorneqarnissaannik tapersersorneqarnissaanillu siunnersuummi pingaarnertut siunertaq ataatsimiititaliamit tamakkiisumik tapersersorneqarpoq.

Tassunga atatillugu siunnersuut meeqqanut inuuniarnikkut ajornartorsiuteqartunut imaluunniit immikkut pisariaqartitsisunut imikkut sammitinneqartoq ataatsimiititaliap maluginiarpa. Siunnersuummi § 4 innersuussutigalugu siunnersuutigineqartoq meeqqanut 18-t inorlugit ukiulinnut atorneqassasoq ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq. Tamanna aamma atuuppoq meeraq inatsimmi allami assersuutigalugu inunntu innarluuteqartunut tapersersuinermt ilaatinneqarpat.

Ataatsimiititaliamittaaq aamma maluginiarneqarpoq siunnersuut inuusuttunut 18-iniit 23-inut ukiullit suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarfigineqartunut minnerunngitsumillu angajoqqaanngortussanut angajoqqaanngorlaanullu siunissami angajoqqaanngornissaminntu piukkunnarsarnissaat siunertaralugu immikkut tapersersorneqarnissamik pisariaqartitsisunut sammitinneqartoq.

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiinissaq tapersersuinissarlunniit pillugu maleruagassat aallaniutaasumik aalajangersagartaanni Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit (Meeqqat pillugit Isumaqtigiittut) Nunat Tamalaat Isumaqtigiissutaanni pisinnaatitaaffiit toqqaannartumik innersuussutigineqartarnissaat naalakkersuinikkut siusinnerusukktu isumaliutigineqarlunilu suliniutigineqartarsimavoq. Tamanna nunatsinnut avammullu annertuumik oqariartuutaasinnaavoq, aammali toqqaannartumik ersarissumillu pisussaaffiliinertut oqariartuutaasinnaalluni kiisalu pisussaaffiliinermik piviusunngortitsinerusinnaavoq, taamaalilluni naalakkersuinikkut ersarissarneqassalluni Meeqqat pillugit Isumaqtigiissut pisussaaffiummat.

Meeqqat pillugit Isumaqtigiissut aamma Haagerimi Isumaqtigiissut tunngavigalugit siunnersuut paasineqassasoq siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini ersarissarneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, naak tamanna siunnersuummi saakortunerusumik ersarissarneqarsinnaagaluartoq timitalerniarneqarsinnaagaluartorlu.

Meeqqamut pitsaanagerusussaq aallaavigalugu inatsit naapertorlugu aalajangiinerit pisarnissaat ataatsimiititaliamit iluarisimaalugu ilassilluarneqarpoq. Taamaalillunilu suliniutit iliuusissallu inatsit naapertorlugu aallartinneqartussat meeqqamut pitsaanagerusussamik tunngaveqassapput. Tamanna taatsimiititaliamit ima paasineqartariaqarpoq ilaqutaasut meeqqamut kissaataat meeqqamut pitsaanagerusussamit salliutinneqassanngimmata, assersuutigalugulu kommunini aningaasaqarniarnikkut isiginiagassat meeqqamut pitsaanagerusussaq anguniarlugu iliuusissanuttu suliniutinullu annikillisaataassanngillat. Kommuni aningaasanik pissuteqartumik meeqqamut atugarliortumut iliuuseqanngippat imaluunniit kommuni aningaasanik pissuteqartumik meeqqanut inuusuttunullu pisariaqartitsisunut pisariaqartumik aaqqiissuteqarnissamik tapersersuinissamillunniit neqerooruteqanngippat inatsimmut naapertuutissanngilaq.

Meeqqat inuusuttullu inersimasunut iknntaasunullu allanut pitsaasumik attaveqarlutik

alliarlorlutillu toqqissisimasumik atugaqarnissaasa qulakkeernissaa aammalu inuiaqatigiinnitta sanarfineqarneranut ineriartortinneqarneranullu tapeeqataasinnaallutik inersimasutut nammineertutut inuuneqarnissaannik aammalu nunarsuarmioqataanermi nammineersinnaassuseqarnissaannik qulakkeerinnittumik meeqqat inuusuttullu tunngavissinneqarnissaat inatsisikkut anguniarneqassammat Naalackersuinikkut takorluukkatut ataatsimiititaliamillu kissaatigineqartut nalunaarutigineqartunut naapertuuppoq.

5.2.1. Meeqqanut inuusuttunullu tungatillugu kommunit akisussaaffiisa ersarissarneqarnerat

Siunnersuummi § 3 meeqqat inuusuttullu peroriartornerannut atitillugu kommunit pisussaaffiinik naqissusiilunilu erseqqissaataasoq ataatsimiititaliamit assut naammagisimaarneqarpoq.

Kommunimi meeqqat tamarmik peroriartornerminni toqqissimasumik isumassorneqarnissaannut qulakkeerinissami aammalu ilikkagaqarnissamat inuttullu ineriartornissamat patajaatsumik sinaakkuteqarnissaasa saniatigut inersimasunut innutaaqataasunullu allanut toqqissisimasumik patajaatsumillu attaveqarnissaannik pilersitsinissami kommunalbestyrelsi kommunilu suleqataallutillu malinnaassapput.

5.2.2. Siusissukkut suliniuteqarnissaq pisariaqarpoq

Meeqqanut inuusuttunullu aammalu ilaqutariinnut ilungersunartumik inissisimasunut inunnullu allanut ilungersunartumik inissisimasunut suliniutit pisariaqartinneqartut sapinngisamik piaartumik ingerlanneqartarnissaat pingaaruteqarmat ataatsimiititaliap erseqqissassavaa.

Ilaqutariinnut tunngasuni siusissukkut suliniuteqartarnissap pingaaruteqarnera ukiorpassuarni naalackersuinikkut saqqummiunneqartarlunilu eqqartorneqartarpoq aammalu meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit pillugit ukiumoortumik nalunaarusiat kingulliit qimerlooraanni siusinnerusukkut inissiisarnernut sanilliullugu meeqqanik inuusuttunillu inissiisarneq ataatsimut isigalugu ajoqusiinerusartoq paasineqarsimasoq ataatsimiititaliap ernumanartoqartippaa.

Qanoq ililluni tamanna pisinnaava, meeqqammi inuusuttullu akornanni sumiginnaasoqartarneranik ingerlanerliortoqartarneranillu ajornartorsiutit aqqiivigineqarnissaat tamatumalu sapinngisamik siusissukkut pisarnissaa ukiorpassuarni naalackersuinikkut ersarissamik oqariartuutigineqartarmat?

Suliassaqarfinni piviusut naalackersuinikkut anguniakkanit ungasilligaluttuinnartumik ineriartorfiusimasut ataatsimiititaliamit takuneqarsinnaavoq. Ineriartorneq tamanna akuerineqarsinnaanngilluinnarpoq naalackersuinikkullu anguniakkanut takorluukkanullu akerliulluinnarluni.

Siunnersuummi § 3, imm. 2-mi oqqaseqatigiit aappaanni oqaatsit atorneqartut ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassapput, tassani erseqqissaatigineqarluni *sapinngisamik siusissukkut* meeqqanut tapersersuisoqartassasoq.

Oqaluttuarisaanikkut ilisimasallu piviusut aallaavigalugit *sapinngisamik siusissukkut* kommunit iliuuseqartarnissaasa siunnersuummi matumani qulakkeerneqarsinnaanera eqqarsaatigalugu ataatsimiititaliaq suliqularuteqarpoq. Sulisaasaqarfiup naalackersuinikkut nuna tamakkerlugu eqqumaffigineqarneranut ilanngullugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni isumaliutigilluagaasumik ataqatigiissumillu anguniargaqarnermik aallaaveqartumik kommunit suliaasaqarfimmik ullunnarni aqutsinerminni paasiniaanerullutillu iliuuseqarnerunissaasa annertuumik sulitutsuigineqarnissaa ataatsimiititaliamit toqqarneqarpoq.

5.3. Kommunit ataqatigiissumik meeqqanut inuusuttunullu politikkimik il.il. ilusilersuinissaat pillugu piumasagaat.

Siunnersuummi § 3, imm. 3-mi kommunalbestyelsip makku suliarissagai piumasarineqarpoq:

- *Meeqqanut inuusuttunullu politikkissamik ataqatigiissumik ilusilersuineq, aamma*
- *Meeqqanik sumiginnaanermik pinaveersaartitsinermut piareersimasortalimmik siusissukkut paasisaqartarnissamat meeqqallu sumiginnakkat pillugit sulianik suliarinnittarneq, aamma*
- *Ajornartoormi upalungaarsimanissamik periusissiussalluni meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinissap tungaanut isumaginninnikkut nakkutilliinermik suliaqarneq.*

Meeqqanut inuusuttunullu politikki upalungaarsimanerlu kommunip nittartagaatigut tamanut takusassiarineqassapput, taamaaliornikkut ersarissunngortinneqarsinnaaqullugit.

Kingullermik kommunalbestyrelsimut qinersisoqarpoq ulloq 4. april 2017, siunnersuullu una 1. juli 2017-imi atuutilersinneqartussatut naatsorsuutigineqarluni, taamaattumik kommunit pisussaaffii taakku kingusinnerpaamik ilusilersorneqareerlutik 2017-p naanerani tamanut saqqummiunneqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Taamaattoqassanngippat kommunit akisussaaffimmik ilaanik taassuminnga kivitsisinnaanissaat kinguarsaanertaqanngitsumik qulakkeeqqullugu Naalackersuisut qinnuigineqarput.

Kommunit meeqqanut inuusuttunullu akuersissutigineqartunik takusassanngortinneqartunillu politikkeqalernerat kommunit akisussaanerannut tunngatillugu pitsaasumik sunniuteqarumaartoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq.

5.4. Kommunalbestyrelsep pisinnaatitaaffii

Siunnersuummi § 5 kommunalbestyrelsep *meeqqanik ikiorsiineq, inuusuttunut suliniuteqareernermi malitseqartitsinissaq, meeqqat ikiorserneqarnerannik unitsitsineq* pillugit aalajangiisinaaneranik aalajangersaasoq pisariaqarneratut ersarissuseqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Aamma taamaappoq § 6-7-imi pinasuartumik inissiisarneq kommunalbestyrelsillu aalajangiinerinik naammassinnittarneq eqqarsaatigalugit.

5.4.1. Ataatsimut isiginnilluni suleqatigiittoqartariaqarpoq.

Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, meeqqanut inuusuttunullu kommunit isumaginninnikkut suliniutaannut tunngatillugu qitiutinneqartariaqartoq tassaasoq ataatsimut isiginnilluni suliniuteqarnissaq suleqatigiinnerlu. Ataatsimiititaliamut pingaaruteqarpoq erseqqissassallugu suliniutit aammalu Naalakkersuisuni kommuninilu politikkerineqartut aqqissuussaallutillu ataqatigiittariaqarnerat. Siunnersuummi § 3 imm. 3 innersuussutigalugu meeqqanut inuusuttunullu politikkimik ataqatigiissaakkamik kommunit ilusilersuissapput.

5.5. Nakkutilliineq

Nakkutilliinermut tunngasoq siunnersuummi Kapitali 3, §§ 8-11-imi maleruagassiuunneqartoq kommunit nakkutilliisussaatitaanerannik Naalakkersuisullu nakkutilliisussatitaanerannik erseqqissaaneruvoq.

Kommunit nakkutilliisussaatitaanerannik erseqqissaanissaq naalakkersuinikkut sivisuumik ugartorneqarsimavoq, pineqartumilu kommunit minnerpaaffittut pisussaaffiinik nukittorsaanissaq paatsuunganangitsumillu maleruagassiornissaq naalakkersuinikkut sulii kissaatigineqarluni.

Naak siunnersuummi § 8, imm. 1-imut nassuiaatit iluaqutissarsifiusinnaagaluartut, siunnersuummi § 8, imm. 1-ip oqaasertalersorneqarnera meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1, 15. april 2013-meersumi § 4, imm. 1-mi nakkutilliinermut aalajangersakkanut atuuttunut nikingassuteqanngitsaq oqaatigineqarsinnaavoq. Manna tikillugu aalajangersarneqarsimasutut aalajangersarneqarpoq, *Kommunalbestyrelse meeqqat inuunerminni atugarisaannik nakkutilliissaaq, aamma nakkutilliineq ornigunnikkut paasiniaanikkullu ingerlanneqartassaaq, taamaalilluni kommunemi meeqqamik ikiorserneqarnissamik pisariaqartitsisumik sapinngisamik siusissukkut kommunalbestyrelse ilisimaarinnilerniassamat.*

Siunnersuummi § 8, imm. 1-mi nakkutilliineq pillugu aalajangersakkap siusinnerusumi aalajangersagaasumut oqaasertamigut allaassuteqannginnera atatsimiititaliamit isumakulunnartinneqarpoq, tamatumani kommunit ataatsimut isigalugu meeqqat

tapersorsorneqarnissamik pisariaqartitsisut kinaassusersisinnaasimanngilaat imaluunniit ernumaginnilluni nalunaaruteqarnerit malitseqartinneqarneq ajorsimallutik. Aalajangersagaq taanna nalunaartusaatitaaneq pillugu aalajangersakkanut kommunillu iliuseqartussaataitaanerannut sanilliukkaanni neriutiginarpoq ataatsimiititaliap ernumassuteqarnissaa tunngavissaqanngitsoq.

Siunnersuummi § 8, imm. 6 naapertorlugu kommunit nakkutilliisussaataitaanerannut tunngatillugu sukumiinerusunik aalajangersaanissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarsimasut ataatsimiititaliap maluginiarpaa. Kommunit nakkutilliisussaataitaanerat qanoq ingerlanneqassanersoq siunnersuummi ersarinnerusumik maleruagassiuunneqarsimanngimmat ataatsimiitiktaliament eqqarsarnartoqartinneqarpoq.

Tamatuma malitsigisaanik nakkutilliineq pillugu apeqqutit arlallit akineqafigeqqullugit Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoq ataatsimiititaliamit qinnuigineqarpoq. Isumaliutissiisummi matumani **Ilanngussaq A** innersuussutigineqassaaq.

Atortussanut ataatsimiititaliamut nassiunneqartunut ilaqutariit paarsisartut aamma ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit nakkutigineqarnissaat pillugu nalunaarutissatut missingiusiaq ilanngunneqarpoq. Nalunaarut ulloq 13. maj 2017-imi tusarniaassutigineqarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu ilaqutariinnut paarsisartunut aamma ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinneqarsimasunut kommunit minnerpaamik ukiumut marloriarlutik nakkutilliiartortarnissaat ilanngussaq A-mi akissuteqaammi apeqqummi 2-mi allassimasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarpoq.

Nakkutilliinerit teknikkikkut inatsiseqarnikkullu allatut ilusilersorneqarnissaat aalajangerneqarsinnaasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tamanali siunnersuutip Kapitali 3-ata Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni akisussaaffiit oqartussaaffiillu agguataarneqarnerannut tunngasup allanngortinneqartariaqarneranik kinguneqassaaq. Siunnersuutip ilusissaatut siunnersuutigineqarpoq ataatsimiititaliamit maannangaaq taparserneqarpoq.

Ilanngussaq A-mi akissuteqaammi allassimasut annertunerusumik nakkutilliinissamik naalakkersuinikkut kissaatigineqartunut malinnittut ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Matumani aamma pineqarlutik amerlassutsit pitsaassuserlu. Nakkutilliinermut tunngasumik immersugassamik tamanut atugassiamik nalunaarutitut ilusilimmik suliaqartoqartoqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit pissanganartutut isigineqarpoq, nakkutilliinerullu ingerlanneqartarneranut nakkutilliiartortarnernillu nalunaarusiat eqqarsaatigalugit kommunit qarasaasiakkut

atortulersuutininik ikiorserneqarnissaat qilanaarineqarluni. Nakkutilliineq meeraq inuusuttorluunniit sumi inissinneqarsimanersoq apeqqutaatinnagu ingerlanneqartassaaq.

Ulloq 1. januar 2016-imi Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup ataani inissisimasumik immikkut Nakkutilliisoqatigiinnik pilersitsisoqarpoq kommunini pissutsit nakkutigineqarnerunissaannik naalackersuinikkut kissaatigineqartup kingunerisaatut isigineqartariaqartoq.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni kommunit malunnaatilmik ajornartorsiuteqarnerisa sammineqarnissaat aalajangiusimanissaallu siunertaralugu ukiuni kingullerni Naalackersuisut nakkutilliinerat nalitoorujussuummat ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq. Nakkutilliinerup naggataatigut kingunerisussaavaa ajornartorsiutit nakkutilliinermi paasineqartut illuatungeriinnit tamanit ilinniutigineqarlutillu pitsanngorsaavigineqarnerat. Nakkutilliineq illuatungeriinnut tamanut iluaqutaasumik ilisimasanik annertusaanermik misilittakkanillu avitseqatigiinnermik kinguneqassaaq.

Nakkutilliinermut atatillugu isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 6, 16. februar 2006-imeersoq atorunnaarsinneqassasoq imaluuniniit piaartumik nutarterneqassasoq ataatsimiititaliap naggasiullugu kaammattuutigissavaa, nakkutilliinissamummi aalajangersakkat piviusorsioortumik naalackersuinikkut anguniakkanut siunnerfinnullu naapertuutinnimmata. Nalunaarut pineqartoq ullutsinnut naleqqunnanilu paatsoorneqarsinnaammat.

5.6. Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmik pilersitsisoqassaaq

Siunnersuummi kapitali 4, §§ 12-14 naapertorlugit Naalackersuisut ataanni inissisimasussamik Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmik pilersitsisoqassaaq. Taanna meeqqanik suliassanikingerlatsineq pillugu kommunini ingerlatsivinnut siunnersuisassaaq, ilitersuisassaaq tapersersuisassaaq/ikorfartuisassaaq.

Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik meeqqanut suliassat eqqarsaatigalugit Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni suleqatigiinnerup patajaallisaataasussaaq ataatsimiititaliamit akuersaarneqarpoq. Ilaqutariinnut isumaginninnermullu tunngasut aqqissugaanerat kommuninilu ilaqutariinnut tunngasuni sullissinnermut ikiorsiisarneq pillugit misissoqqissaarneq pillugu kukkunersuisarfiup Deloittep nalunaarusiaanut ulloq 3. november 2016-imi tamanut saqqummiunneqartumut malitseqartitsissutitut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfimmik Naalackersuisoqarfiup ataani inissisimasumik pilersitsisoqarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu inissinneqarsimasunik nakkutilliinermut tunngatillugu kommunit akunnerminni suleqatigiinnerisa annertusarneqarnissaanut kommuninit periarfissaaq aamma atorluarsinnaavaat.

5.7. Nalunaaruteqartussaataaneq – Nalinginnaasoq annertusiarlu

Siunnersuummi kapitali 5 §§ 15-19-imut aalajangersakkanik imaqartoq ataatsimiititaliamit erseqqinnerusumik naliliivigineqarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu sumiginnaaneq pillugu piffinni oqartussanut nalunaartussaataaneq innuttaasunut tamanut iliuuseqarnissaannik pisussaaffiliivoq.

Nalunaartussaataanermit atatillugu siunnersuummi § 21 ataatsimiititaliamit immikkut erseqqissaatigineqassaaq, taanna malillugu nalunaarutit tamarmik siunnersuummi § 45 naapertorlugu isumaginnittoqarfimmit misissuinermik aallartitsisoqassanersoq pillugu aalajangiinermik kinguneqassanersut pillugu nalilersuinerit kingusinnerpaamik ullut suliffiit tallimat iluini aallartinneqartassapput.

Paarsinerlunnermik, nakuusernerit imaluunniit meeqqamut kinguaassiuutitigut kanngutsaatsuliornerit pillugit pinerliisoqarsimaneranik pasitsaassisoqarnera pillugu nalunaarutiginninnerit immikkorluinnaq ittumik iliuuseqarlunilu malitseqartinneqarlutik kommunimit iliuuseqarfiginissaat soorunami pissusissamisoorluinarpoq.

Siunnersuummi § 18 soqutigintutut ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq, matumanimi nalunaaruteqartarnerit ataatsimut ilisimasaqarfigineqalissammata. Nuna tamakkerlugu nalunaarsueriaatsimik pilersitsinikkut, nalunaarutiginninnerit tamakkerlutik pissusissaatut nalunaarsorneqarnissaat iluatsippat, nalunaarutiginninnerit pingaarutilimmik suussusersineqassapput. Nalunaaruineq kommuninut najukkanullu attuumassuserneqarsinnaavoq tamatumalu saniatigut pisariaqartitsineq malillugu immikkoortiterineq tunuliaqutaasunut, suaassusermut, ukiunut allarpassuarnullu tunngatinneqarsinnaavoq, tassa tamanna periarfissaqarlunilu inatsisunik unioqutitsinerunngippat.

Nuna tamakkerlugu nalunaarsueriaaseq ulluinnarni qanoq ingerlanneqassanersoq, tassungalu ilanngullugu kommunit qanoq qaqugukkullu nalunaartassanersut siunnersuummi § 18-imi aalajangersakkami tassungaluunniit nassuiaatini paasinarsisinneqarnngilaq.

Nuna tamakkerlugu nalunaarsueriaasissaq, tamatumani immikkoortut ataasiakkaat qanorlu piviusumik ingerlatsinissaq sapinngisamik piaartumik sukumiisumik allaaserineqassasut ataatsimiititaliamit kissaatigineqarpoq.

Siunnersuummi § 16, imm. 3 malillugu nalunaarutiginninneq tigusimallugu ilisimatitsisussaataaneq kommunini oqartussat tatigineqaqqilernissaannut peqataaqataassasoq ataatsimiititaliamit neriulluarfigineqarpoq.

Minnerunngitsumik nalunaartussaataaneq meeqqanut inuusuttunullu atugarliortunut

siusissukkut paasiniaalluni suliniuteqarnissamat pingaaruteqarluinnarmat puigorneqassanngilaq. Innuttaasut pisortallu atugarliortunut siusissukkut akulerunnerisigut meeqqap inuusuttullu ajoquserneqarsinnaanerat annikilisinneqarsinnaavoq.

Nalunaaruteqartarnernut atatillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut, sumiginnakkanut kommunit qarasaasiakkut ataatsimut nalunaarutiginnittarfissaannut tunngasoq, UPA 2016/49 siunnersuummullu ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaani allassimasut ataatsimiititaliamit innersuussutigineqanngitsoorumanngillat, taannali ima allannguutissatut siunnersuuteqarfiulluni naggataatigut akuersissutigineqarpoq:

Naalackersuisut kommunit suleqatigalugit kommunalbestyrelsinut oqarasuaatikkut allakkatigulluunniit kalerriinissamit pitsaanagerusumik aqutissiuunneqarnissaq pillugu periarfissiinissaq misissoqquneqarpoq, meeqqap ineriartornera peqqinneraluunniit navianartorsiortinneqarpat.

Nalunaartussaataitaneq taamatullu pisussaaffeqarnek qanoq imaqarnerseq pillugit innuttaasunik paasisitsiniaanermik ingerlatsisoqassasoq siunnersuummut isumaliutissiissummini ataatsimiititaliap kaammattuutigaa. Taama kaammattuuteqarnek ataatsimiititaliap aalajangiusimavaa, meerartattami inuusuttortattalu pinerlineqannginnissamat sumiginnarneqannginnissamullu illersorneqarnissaat atugarissaarnissaannut apeqqutaalluinnarmat. Akisussaaffeqarluta innuttaaqataasugut tamatta tapersersoqatigiittariaqarpugut minnerunngitsumillu meerartavut nunatta siunissai paaralugit.

Inatsimmut matumunnga atatillugu kommunit pisussaaffimminnik sumiginnaasimasut Naalackersuisunit imaluunniit Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisumit paasineqarpat kinguarsaanertaqanngitsumik tamanna kommuninut uparuaatigineqassaaq.

Siunnersuummi § 17 ataatsimiititaliamit neriulluarfigineqarpoq, tamatumani ilaqutariit 18-t inorlugit ukiulinnik meerartallit immikkut ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut kommunimiit kommunimut allamut nuuttoqartillugu kommunit imminnut ilisimatitsisartussanngormata. Tamanna aamma nunatta danmarkillu akornanni nunattalu avataanut nunanut allanut nuuttoqartillugu pissaaq.

Nunatsinni kommunit akornanni amerlasuut nuttarnerat tiguisussarlu (illoqarfik nuuffigisaq imaluunniit nunaqarfik nuuffigisaq) ilaqutariit nuuttut minnerunngitsumillu meeqqaminnik nassartut immikkut pisariaqartitaat pillugit amerlanerpartaatigut paasissutissanik pissarsineq ajortut ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq.

Meeqqanut immikkut pisutsit pisariaqartitaallu pillugit kommunimiit kommunimut nuunnermi kommunip qimatap kommunillu tikitap imminnut aamma

nalunaarfigeqatigiittarnissaat ataatsimiititaliap siullermik kommuninut kaammattuutigissavaa. Assersuutissaq nalinginnaasoq tassaavoq, meeraq kommunimi atuarfianiit imaluunniit ulluunerani paaqqinnittarfianiit nuutsinneqarpat atuarfiup imaluunniit paaqqinnittarfiup tiguisussap meeqqap atia eqqaassanngikkaanni meeraq ilisimasaqarfiginngilluinnartarmagu, piffissalli ingerlanerani paasineqartarpoq meeraq ineriartornermigut imaluunniit atuagarsornikkut ukiuminut naleqqutinngitsoq. Meeqqap atuganut tunngatillugu malunnaatilimmik pitsanngoriaataassagalarpoq kommunit akunnerminni attaveqatigiittaraluarunik piffissamillu atuilussinnartarneq pinngitsoortinneqarsinnaagaluarluni. Meeqqap ukiuminut atuagarsornerminullu naleqqutinnginnera pissutissaqarluarsinnaavoq, soorlu qimatap atuagarsornikkut neqeroorutissaqannginnera, aammali inuuniarnikkut ajoornartorsiuteqarsimasinnaavoq sumiginnagaasimasinnaallunilu atuarfiup meeqqeriviulluunniit tiguisup ilisimasariaqagaanik, taamaaliornikkut sapinngisamik sukkasuumik meeqqamut pitsaanagerusussaq anguniarlugu tapersersuisoqaleqqullugu.

Kommunit akornanni nutsertoqarnerani paasissutissanik attuumassuteqartunik pisariaqartunillu ingerlatitseqqittarnissamik pisariaqartitsineq kommuninit eqqumaffigineqanngippat pissutsit tamakku pillugit erseqqinnerusumik maleruagasiortoqarnissaa pisariaqartinneqarnerisooq ungasinerusooq eqqarsaatigalugu isumaliutigineqarsinnaavoq.

Nalunaarutiginninnerit kommuninit tiguneqaraangata erngertumik pissutissaqanngitsumillu kinguarsaanertaqanngitsumik kommuninit malitseqartinneqarlutillu sukumiisumik iliuuseqarfigineqartarnissaat pingaaruteqarpoq.

Meeqqat aammalu oqartussaasunut aaqqissuussaansinnullu tatiginninnerput annaassanngikkutsigit nalunnarutiginninnerit kommuninit tiguneqartut sukumiisumik malitseqartinneqartarnissaat aalajangiisuuvoq.

5.7.1. Nipangiussisussaataaneq aammalu paasissutissanik isertuussassanik ingerlatitseqqittarneq immikkut pillugit

Nipangiussisussaataaneq aammalu paasissutissanik isertuussassanik ingerlatitseqqittarneq pillugu ataatsimiititaliap Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisooq oqaloqatigaa. Isumaliutissiisummi **Ilanngussaq B** aamma **Ilanngussaq C** innersuussutigineqarput.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu maleruagassat nalunaarutiginnittussaataaneq pillugu maleruagassanut akerliunnginnerat ataatsimiititaliamit paaserusunneqarpoq.

Maleruagassat ataatsikkut atuussinnaasut aammalu sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq nipangiussisussaataanermit salliusooq ataatsimiititaliamit

paasineqarpoq.

Ilanngussami B-mi aamma Ilanngussami C-mi inerniliussat ersarilluinnarput:

**Pitsaaliuilluni sulinermi meeqqamullu aalajangersimasumut siusissukkut
iliuseqarnermi paasissutissanik avitseqatigiinnissamut inatsisitigut
tunngavissaqareerpoq.**

Nipangiussisussaataaneq, paasissutissat isertuussassat taakkuninngalu avitseqatigiittarneq pillugit inatsisitigut inissisimaneq suliamik ingerlatsisunit amerlasuunit suli ilisimaneqanngitsoq ilimagineqarsinnaammat pissutsit pillugit allannguutissatut siunnersuummik erseqqissaataasumik saqqummiussisoqarsinnaanera ataatsimiititaliamit ammaffigineqarpoq, tassa tamanna kommunini sulianik ingerlatsisut, qanoq ingerlatsisinnaassuseqarnerminnik immaqa paasiuminaatsitsisinnaasut, sulinerannut oqilisaataasinnaappat. Taamaakkaluartoq sammisaq pillugu paasititsiniaanissaq suli pisariaqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, tassa oqartussaasuni sulisut akornanni tamanna ulluinnarni sulinermi ajornartorsiutaasinnaasarmat.

5.8. Nalunaarutiginnittoqartillugu kommunit iliuseqartussaataanerat

Siunnersuummi § 19, imm. 1 ataatsimiititaliamit sukumiinerusumik oqaluuserineqarpoq, tassani allassimavoq nalunaarutigineqartup tiguneqarnera tunngavigalugu isumaginnittoqarfimmit misissuineramik aallartitsisoqarnissaa tunngavissaqarnersoq pillugu kingusinnerpaamik ullut suliffiusut tallimat qaangiutsinnagit kommunabestyrelsi aalajangiisasoq. Malitseqartitsinissamut tunngavissaqarnersoq pillugu kommunit ilaat kingusinnerpaamik nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit ullumikkut aalajangiisartut ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq. Kingusinnerpaamik nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit nalunaarutiginninnerit erseqqinnerusumik misissorneqartarnissaat kommuninit tamanit qulakkeerneqartassasoq ataatsimiititaliaq naalackersuinikkut isumaqarpoq.

Tamatuma malitsigisaanik siunnersuummi § 19, imm. 1-imut allannguutissatut siunnersuummik Naalackersuisut saqqummiusseqqullugit ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput, taamaalilluni nalunaarutigineqartup tiguneqarnera tunngavigalugu isumaginnittoqarfimmit misissuinermik aallartitsisoqarnissaa tunngavissaqarnersoq pillugu nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutsinnagit kommunalbestyrelsi aalajangersinnaaniassammat.

Taamatutaaq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tamatuma kinguerisaatut § 19, imm.3 aamma allanngortinneqartariaqarnersoq Naalackersuisunit isumaliutigineqassasoq taamaaliornikkut ullut suliffiit pingasut akunnernut 24-nut allanngortinneqarlutik. Paarsinerluttoqarsimaneramik, nakuusertoqarsimaneramik imaluunniit kinguaassiutitigut

atornerluisoqarsimaneranik pasitsaassisoqartillugu ingerlaannartumik soorunami iliuseqartoqartassaaq, ullulli pingasut pineqartut nalunaaquttap akunneri 24-t qaangiutinnginnerannut allanngortinneqarpata maleruagassat oqimaaqatigiinnerulissapput. Tamatumani eqqarsaatigineqarluni taamatut nalunaarutiginninnerup imaannaanngitsup iliuseqarfigineqartariaqarnera.

Nalunaarutininik tigusaqartoqartillugu kommunit iliuseqartussaataitanerminnik malinninnerannik siunnersuummi § 19 kinguneqassasooq ataatsimiititaliamit neriuutigineqarpoq. Nalunaarutiginninnernut tiguneqartunut tunngatillugu kommunit upalungaarsimanissamik suliaqarsimasariaqarlutillu nalunaarutiginninnerit tiguneqartut qanoq malitseqartinneqartarnissaat pillugit maleruagassanik ilitersuutinillu ersarissunik peqartariaqarput, taamaaliornikkut tamanna maleruagassat atuuttut malillugit pisinnaaqullugu.

Nalunaarutiginninnernut tiguneqartunut iliuseqartussaataitanertik kommunit malinneraat immikkut eqqumaffigeqqullugu ataatsimiititaliap Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisooq qinnuigissavaa.

Nalunaarutiginnittussaataitaneq iliuseqartussaataitanerlu pillugit ataatsimiititaliamit naggasiutigalugu erseqqissaatigiumaneqarpoq meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu naalakkersuinikkut anguniakkat takorluukkallu aatsaat piviuissunngorsinnaammata innuttaasut kommunillu eqeersimaarlutik akuulernerisigut.

5.9. Siunnersuineq

Meeqqap peroriartornera, atuarnera, ilinniagaqarnera, ingerlalluarneralu il.il. pillugit meeqqamut ilaqutariinnillu siunnersuisinnaaneq pillugu siunnersuummi § 20 aalajangersagaq kommunini oqartussaasut aammalu kommunini ilaqutariit innuttaasullu ataasiakkaat pisariaqartitsisut akornanni ingerlaavartumik oqaloqatigiinnissami pingaaruteqartutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Siunnersuinissamat periarfissaq taanna isumatusaartumik eqqarsarluarlunilu kommuni atorneqarpat ataatsimiititaliap qularutiginnigilaa taamatut tapersersuilluni siunnersuillunilu oqaloqatigiittarnerit meeqqat amerlasuut pitsaasumik toqqissimasumillu peroriartornissaannut pitsaasumik sunnuteqassasut. Oqaloqatiginnittarnikkut siunnersuisarnikkullu sumiginnaanerit ingerlanerlunnerillu amerlasuutigut pinngitsoortinneqarsinnaapput imaluunniit minnerpaaffissamiitinneqarsinnaallutik, taamaaliornikkullu sumiginnaanerup kinguneri killilersimaaneqarsinnaallutik.

5.10. Ikiorssiissutit

Siunnersuummi §§ 21- 22-mi ikiorssiissutit tassaapput meeqqanut ilaqutariinnullu immikkut pisariaqartitsisunut kommunit neqeroorutigisinnaasaat. Ikiorssiissutissatut kommuninit aalajangiussinnaasaat siammasissupilussuusut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Pissutsit immikkut itsillugit siunnersuummi § 21, imm. 4, litra 4 malillugu aningaasatigut ikiorsiisinnaaneq tiguisunut sinnassaataannngisaannassaaq kommunilluunniit tungaannit isumakkeerfiginninnertut atorneqanngisaannassalluni. Pisup immikkut ittup inuuniarnikkut atukkat siumut naatsorsuutigineqanngitsumik tassanngaannartumillu allanngornerannik nassataqartup aaqqiivigineqarnissaanut aningaasatigut ikiorsiineq aalajangersimasuullunilu tunngavissaqarluassaaq. Assersuutigalugu atorneerluineq aningaasanilluunniit aqutsinerlunneq pissutigalugu ilaqutariit qaammaterpassuit inigisaminnit attartukkamit anisitaaratarsinnaanerit pineqarsimappat iliuusissat allarlunnaassapput.

Ilaqutariinnut aalajangersimasunut tapersersortiliinissamik attaveqarfigisartagaliinissamilluunniit kommunit aalajangiisinnaanerannik siunnersuummi § 22-mi periarfissiineq pitsaasumik kinguneqassasoq ataatsimiititaliamit naatsorsuutigineqarpoq. Tapersersortit attaveqarfigisartakkallu sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaassasut naatsorsuutigineqartariaqarpoq, tamatumalu kingunerissallugu ilaqutariit ataasiakkaat atugaasa ajorseriarneranni kommunit nalunaarifigineqartarnissaat. Tassunga atatillugu sakkortusisamik nalunaarutiginnittussaataaneq pillugu ataatsimiititaliap naatsorsuutigisaa eqqortuunngippat naqqiissuteqartoqarnissaa qinnutigineqarpoq.

5.10.1. Angajoqqaat akisussaanerit aamma meeqqat akisussaaffeqarnerat

Meeqqap ingerlalluarnera imaluunniit ineriartornera navianartorsiortinneqartoq paasineqarpat paasiniaanissamat aammalu angajoqqatut oqartussaassuseqartut oqaloqatiginerisigut iliuuseqarnissamat kommunit siunnersuummi § 23-imi periarfissinneqarput. Angajoqqaanik suleqateqarnissamat periarfissap pisariaqartitsineq malillugu atorneqartarnissaanut kommunit ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput, taamaaliornikkut angajoqqaat meeqqap ajornartorsiutaanut tunngatillugu iliuuseqarlutillu pisussaaffilerneqarsinnaaqullugit.

Angajoqqaanik pisussaaffiliisarnermik kommunit atuineranni misilittakkat erseqqinnerusumik tusagaqarfiginissaat ataatsimiititaliamit qilanaarineqarput. Atuanngitsoortarnermi angajoqqaanut pisussaaffiliineq tassaasinnaavoq meeqqap atuarfimmukaattarnissaanik aammalu unnukkat piffissami aalajangersimasumi meeqqap angerlareersimanissaanik qulakkeerinninnissamik pisussaaffiliineq, taamaaliornikkut meeraq atuakkerisinnaaqullugu, qasersimasinnaaqullugu aqaguanilu atuarfimmukarnissamat piareersimasinnaaqullugu. Angerlarsimaffimmi avatangiisit toqqissisimanissaat pitsaasuunissaallu qulakkeerneqarsinnaaqullugu angajoqqaat akisussaaffiat tamanit ujartorneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Angajoqqaat akisussaaffeqannginnerat siunnersuummi § 23-kut arlalitsigut iliuuseqarfigineqarsinnaasutut isigineqarpoq aammalu angajoqqaatut akisussaaneq annaaneqarsimatillugu atuutilerseqqinneqarnissaanut § 23 periarfissatsialattut isigineqarluni.

Taamatuttaaqq meeqqat 12-inik ukioqalereersimasut ernumanartoqarnera pillugu oqaloqatigiinnissamut aggersarneqarnissaannut kommunit siunnersuummi § 23 malillugu periarfissaqarput. Taamalillunilu pitsaanngitsumik ineriartornerup pitsaasumut saatinneqarnissaannut kommunit periarfissinneqaqqippoq.

Ajoarluartumik atuarfinni aserorterinerit arlallit nalaattarpavut, tamatumanilu angajoqqaatut oqartussaasoq/-sut peqataatillugit peqataatinnagilluunniit ajoqusikkami aaqinneqarnissaanut meeqqap pisussaaffilerneqarsinnaanera tulluurtuussaaq.

Paasiniaaffiusumik pinaveersaartitsiffiusumillu oqaloqateqarnerit nukinnik atuiffiusarput, taamaakkaluartoq taamaaliorneq meeqqap ingerlalluarnissaanut siusissukkat eqqortumillu pinaveersaartitsisutaasinnaalluarluni. Siusissukkat paasiniaanerit suliniuteqarnerillu akuusunut tamanut pissarsiviusartut misilittakkat tamarmik takutippaat, taamaattumillu siusissukkat pinaveersaartitsillutillu paasiniaasinnaaqullugit kommunit ingerlatsinerminnik piareersarlutillu aaqqissuussinissaat pingaaruteqarpoq. Kommunini sulisoqarnikkut pisariaqartitat pillugit Namminersorlutik Oqartussanut kommunit attaveqartuarnissaat aamma pingaaruteqarpoq, taamaaliornikkut sulisoqarnikkut pissutsit pisariaqartitalu ataavartumik eqqumaffigineqarsinnaaqullugit.

5.11. Ikiorssiisutit immikkut ittut. Siunnersuummi kapitali 8

Meeqqanut angerlarsimaffimmi aammalu meeqqat attaveqarfiini inuuniarnikkut atukkat pissutigalugit immikkut ikiorsertariaqartunut siusissukkat ikiorssiinissamut kommuninut pisussaaffiliisutut § 25 ataatsimiititaliamit paasineqarpoq.

Kommunit pinaveersaartitsinissaanni siusissukkullu iliuuseqarnissaanni aalajangersagaq taanna assut aalajangiisuusutut ataatsimiititaliamit aamma isigineqarpoq. Kommunit suliniuteqarnissaannik paasiniaanissaannillu nalunaarutigineqartullu tamaasa qisuariarfiginissaannik misissuisarnissanillu aammalu pisariaqartunik iliuuseqarnissamik aalajangersagaq piumasaqarfiuvoq.

Kommunit ikiorssiisutigisinnaasaat § 25-mi aalajangersimasumik taakkartorneqarput. Ikiorssiisutit naleqqussarnissaannut katiternissaannullu aalajangersagaq kommuninut ataasiakkaanut naapertuuttumik periarfissiivoq. Ikiorssiisutit meeqqap ilaqutaanut, pisariaqartitsineq malillugu ilaqutariittut katsorsartinnissamik, atornerluinermut katsorsartinnissamik allatigulluunniit angerlarsimaffimmi ilaqutariinnilu ajornartorsiutit aalajangersimasut pillugit katsorsarneqarnissamik neqaroorfigineqartariaqartunut aamma sammitinneqarnerat ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq. Taakku aamma tassaasinnaapput nakuusernerup pinngitsoortinnissaanut aammalu ajornartorsiornerit aaqqiagiinnginnerillu iliuuseqarfigineqarnissannut neqeroorutit. Ikiorssiisutit aamma tassaasinnaapput tarnip pissusaanik ilisimasalimmik oqaloqatiginnittarnissamik imaluunniit oqaloqateqarnikkut katsorsartinnissamik neqerooruteqarnerit. Ikiorssiisutaasinnaasut

aalajangersakkakut tamakkerlugit taaneqanngillat kommunillu ataasiakkaat aalajangersakkami taaneqartunit allaanerusunik ikiorsiissuteqarnissamut periarfissinneqarput.

Siunnersuummi § 25 ataatsimiititaliamit tamakkiisumik tapersersorneqarpoq, taanna malillugu meeqqap atugai ajornartorsiutaalu ilaqutariit sapinngisamik annertunerpaamik suleqatigalugit aaqqinniarnearlutillu iliuseqarfiginiarneqassapput. Aajalangersagaq siunnersuummi § 3-mut ersarilluinnartumik attumassuteqarpoq, taamaalillunilu suliniutit ataatsimut isiginnittuussallutik. Iliuutsit meeqqamiuinnaq sammitinneqarnatik meeqqap ajornartorsiuteqarnerani pissutaasunut sammitinneqarnissaat aalajangiisuulluinnarpoq. Meeraq ilaqutariinni imerajuttoqarnera, aningaasanoorajuttoqarnera imaluunniit hashimik atonerluisoqarnera pissutigalugit ingerlanerluttut sumiginnagaasorlu soorunami ikiorserneqassaaq, ikiorsiinerulli tamatuma angajoqqaat ajornartorsiutaannut aammalu angajoqqaatut isumassuisussatullu piginnaasaqannginnerannut aamma sammitinneqarnissaa pingaaruteqarluinnarpoq.

Ikiorsiissut meeqqap pisariaqartitaanut naammattumik matussusiisoq aammalu meeqqamut imaluunniit meeqqamut inuusuttumulluunniit pitsaanerusussatut isigineqartoq kommunalbestyrelsemit toqqarneqassaaq. Ikiorsiissut meeqqap inuusuttulluunniit pisariaqartitani naapertorlugu ikiorneqarnissaanut pisariaqarlunilu naammattumik qulakkeerinnittoq kommunimit pinerit tamaasa toqqarneqartassaaq. Taamaalillunilu annertunerusumik iliuseqarnissaaq meeqqamit pisariaqartinneqarpat kommuni annikinnerusumik sunniutilimmik ikiorsiissuteqassanngilaq, tassami ungasinnerusooq isigalugu meeqqap inuusuttulluunniit pisariaqartitaanut aaqqiissutaanngitsumik ikiorsiinermik pilersitsinissaaq naapertuutinnngimmat. Tamanna ima isumaqarpoq; assersuutigalugu tamanna meeqqap ajornartorsiutaanut pitsaanerpaamik aaqqiinertut nalilerneqarpat inissiinissaaq aallartisarneqassasoq. Ikiorsiissutit siunertanut naapertuuttuunissaannik ingerlatsinermi maleruagassatigut tunngavik suli atuutissaaq.

Ataatsimut isigalugu ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq tamanna ima isumaqarmat; ikiorsiissutip aallartinneqarnissaanik aalajangerneq ima annikitsigissanngitsoq anguniagaq taamaaliornikkut anguneqarsinnaanani imaluunniit kingusinnerusukku paasinarsilluni sunnuteqanngitsoq. Tamatumalu peqatigisaanik qulakkeerneqartariaqarpoq ikiorsiissut ima annertutigisumik akulerunnerussanngitsoq meeqqamut inuusuttumulluunniit pitsaanerusussamut sanilliulluni annertunerusumik kingunerluuteqarluni. Taamaalillunilu pineqartoq tassaavoq ingerlatsinermi maleruagassat aammalu suliamut tunngatillugu isiginiagassat akornanni oqimaaqatigiittoqarnissaa suliamik ingelatsisup pisuni ataasiakkaani isumaliutigeqqissaartariaqaraa.

5. 11.1. Angajoqqaanngortussanut ikorfartuineq pillugu

Angajoqqaanngortussat atonerluinermik ajornartorsiuteqartut ikorfartoneqarnissaat siunertaralugu suliniutit ingerlanneqareerput. Siunnersuummi § 26-imi serseqqissarneqartoq

ataatsimiititaliamit pingaaruteqartut isigineqarpoq tassalu kommunit angajoqqaanngortussanut ikiorsiinissamik suliniuteqarnerik neqerooruteqarsinnaasut, taakku inooriaaserisaat meeqqap suli erniusimangitsup ingerlalluarneranut, peqqissusianut peroriartorneranullu ulorianartorsiortitsissappata.

Aalajangersakkap taamaattup pisariaqalersippaa isumaginninnermut oqartussaasut peqqinnissaqarfiullu qanimut suleqatigiinnissaat. Ingammik peqqinnissaqarfimmi sulisut angajoqqaanngortussat atornerluinermik ajornartorsiuteqarnerat paasilertorsinnaavaat aammalu annertusisamik nalunaaruteqartussaataitanertik aqutugalugu tamanna pillugu kommunimut nalunaaruteqartussaallutik. Tassunga atatillugu innuttaasoq kinaluunniit nalunaarutiginnittussaataammaat puigorneqassanngilaq, taamaattumillu tunngaviumik isigalugu angajoqqaanngortussat atorlerluinermik ajornartorsiuteqartut nalunaarutigineqanngitsoorneqarsinnaanngillat. Oqaluttarisaanerulli ajoraluartumik takutippaa nalunaaruteqartussaataitaneq nunatsinni sumiginnarneqarsimasoq aammalu ajornartorsiutit isiginngitsuusaarneqartarsimasut, taamaalillunilu ajornartorsiutit kinguaariaanut ingerlateqqinneqartarsimasut. Pissutsit allanngortinniarlugit inuiaqatigiinnilu isummertarneq allanngortinniarlugi paasisitsiniaanermik suliaqartoqartariaqarpoq. Siunnersuummi § 26-misut aalajangersagaq nutaaq ersarittoorlu tamatumani kisimi naammangilaq.

5.12. Ikiorsiinissamik suliniuteqarnerit sukannernerit – Angerlarsimaffiup avataanut inissiineq

Angajoqqaat qanigisalluunniit meeqqap inuusuttulluunniit angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneranut pissutaasut angerlarsimaffiup avataanut inissiinerup kingorna soorunami annertuunik ajornartorsiuteqartarput. Ajornartorsiutit nutaajusutut oqaatigineqarsinnaanngitsut, imali annertutigisimallutik inissiinerup nalaani isumassuisinnaassuseq naammassimanani. Inissiinnermut pissutaarpiartut assigiinngitsorujussuupput, nalunnigilarpulli atornerluinermik ajornartorsiuteqarnerit, atornerluineq aningaasanoorajunnermut, imigassamat hashimulluunniit tunnganersoq apeqqutaatinnagu, taamaalillunilu angajoqqaajusinnaanermik isumassuisinnaanermillu annaasaqarneq pissutaanerpaasartut. Ilaatigut UPA 2014-imi siunnersuummut UPA 2014/66-imut ataatsimititaliaq isumaliutissiissuteqarpoq, tassani siunnersuuteqartumit kissaatigineqarluni angajoqqaanut inissinneqarsimasunik meeraqartunut iliuusissatut pilersaarummik tunaartalimmik suliaqartoqassasoq. Siunnersuummut tassunga ataatsimiititaliaq allannguutissatut siunnersuuteqarpoq, tamatumani ilaatigut qulakkeerniarneqarluni inissinneqarsimasunut iliuusissatut pilersaarutitut nutartikkanut atatillugu inissinneqarsimasut angajoqqaavinut, angajoqqaat pineqartut angajoqqaajusinnaassusiannut isumassuisinnaassusiannullu tapertaallutillu nukittorsaataasussanik, pisariaqartumik iliuuseqarnissamik neqerooruteqarnissaq, taamaaliornikkut meeqqat inissinneqarsimasut ajornanngippat angajoqqaaminnut uternissaminut periarfissinneqarsinnaaqullugit.

Ilaqutariinnut tamarmiusunut neqerooruteqarlunilu iliuseqarnissap pingaaruteqarluinnarnerata aammarluni erseqqissaatigineqarnissaa ataatsimiititaliamit pisariaqarsorineqapoq. Inissiinissaq saneqqunneqarsinnaangippat siumut isigisumik iliuisisat meeqqanut taamatullu angajoqqaanut sammitinneqassapput, taamaaliornikkut inissiinerup killilerneqarnissaanut aammalu ataatsimuuleqqittoqarsinnaaqullugu ilaqutariinni ataqatigiinnerup pilerseqqinneqarnissaanut periarfissiisoqqaqullugu.

Meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqassanersoq pillugu naliliinissami isumaginninnikkut misissuinerit tunngaviussasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Taamaattumillu pisariaqartutut annertussuseqartumik isumaginninnikkut misissuinerit kommuninit suliarineqartarnissaat aalajangiisuulluinnarpoq.

Angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut tamarmiusut iliuisissatut pilersarusiunneqartussaammata ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq. Tamatumani apeqqutaatinnagu ilaqutariinnut paarsisartunut, ulloq unnuarlu angerlasimaffimmut pisortanit taamatullu namminersortunit ingerlanneqartumut inissiisoqarnersoq.

Angerlarsimaffiup avataanut inissiinnginnermi siunnersuummi § 27-mi piumasaqaatit arlallit eqquutsinneqqaassasut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Siunnersuut malillugu meeraq timikkut tarnikkulluunniit persuttaaneqarsimasoq, paarinerlunneqarsimasoq kinguaassiutitigulluunniit innarlerneqarsimasoq pasitsaanneqarsimappat isumaginninnikkut misissuineq suli naammassineqanngitsoq nukinginnartumik inissiisoqarsinnavoq. Pissutsit taamaannerannik pasitsaassimasaqarneq pinngitsaaliissummik inissiinissamut naammappoq. Nammineq piumassuseq naapertorlugu inissiineq aammalu pinngitsaaliissummik inissiineq iliuseqarnerummata imaannaanngitsut suliassat taamaattut ataatsimiititaliaq naapertorlugu pisariaqarneratut pilertortumik sulisussallu pisariaqartut atorlugit salliutinneqassapput. Pasitsaassimasaqarneq tunngavissaqanngilluinnartoq paatsoortoqarneranilluunniit tunngaveqartoq imaluunniit pineqartumi aalajangersimasumi pasitsaassineq attatiinnarneqassanersoq pilertortumik paasiniarneqartariaqarpoq. Suliassat nukinginnartut taamaattut sulisunik qanimullu oqaloqatigiinnissamik pisariaqartitsiviupput.

Meeqqat tamarmik qanilaarfigineqarnissaminnut isumassorneqarnissaminnullu periarfissaqartariaqarput. Angajoqqaat tamatuminnga tunniussisinnaatinnagit meeraq toqqissisimasumik avatangiiseqarluni peroriartornissamut qulakkeerunneqarluni tapsorsorneqartariaqarpoq, tamatumani ila angerlarsimaffiup avataanut inissiinissaq pisariaqalersinnaavoq.

Siunnersuummi § 29 ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tamatumani angerlarsimaffiup avataanut akuersititseqqaarnani inissiineq pillugu aalajangernermik nalunaaruteqarnissamut

kommuni aallaavittut isigalugu akunnernik 24-nik periarfissinneqarpoq.

Kiisalu siunnersuummi § 29, imm. 2 ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, taanna malillugu angerlarsimaffiup avataanut inissiineq pillugu kommunit ullut arfineq pingasut qaangiutsinnagit Naalakkersuisunut nalunaaruteqassapput. Tamatumani apeqqutaatinnagu inissinneq akersinertalimmik akuersinertaqanngitsumilluunniit pisimanersoq.

Tamatuma kingorna angerlarsimaffiup avataanut inissiinerit amerlassusiat pillugu Naalakkersuisut paasissutissat tutsuiginartut ingerlaavartumik tigusalissavaat.

5.13. Inissiiffiit pillugit. Siunnersuummi kapitali 10

Inissiivissamik toqqaaneq nalilersorluarneqassaaq aammalu meeqqap pisariaqartitaanik isumaginninnikkullu misissuinerimi kaammattuutigineqartunik misissuineq aallaavigalugu pissalluni. Inissiivissamik kommunalbestyrelsip toqqaanerani meeqqap inissinneqarnerata ingerlaneraniq ataqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqassaaq, soorlu tamanna siunnersuummi § 30, imm. 1-imi allassimasoq.

Inissiivissamik toqqaanermi meeqqap inuusuttulluunniit immikkut katsorsarneqarnissamik pisariaqartinneqartumik katsorsarneqarnissaa pinerit tamaasa ilanngullugu isiginiarneqartassaaq.

Inersimasunut patajaatsumik pitsaasumillu attaveqarnermik pilersitsiviusumik meeqqap inuusuttulluunniit inissinneqarnissaa sapinngisamik qulakkeerniarneqassaaq, taamaaliornikkut inissiinerit taamaatiinnakkat amerlassusiat killilersimaarneqarsinnaaqqullugu.

Inisseeqattaarnerit meeqqamut pitsaasuunngillat aammalu meeqqamut inuusuttumullu pisarialimmik toqqissisimanermik pilersitsiviussanatik, taamattumillu inissiivissamik toqqaanissaq misissoqqissaarneqarlunilu nalilivigeqqissaarneqartariaqarpoq. Tassunga atatillugu meeqqamut pitsaanerusussaq isiginiarlugu ilaqutariinnermut tunngasut tapersorsorneqarnissaat aammalu meeqqaap inuusuttulluunniit inissinneqarnermi attaveqarnerata patajaatsuunissaata sapinngisamik attatiinnarneqarnissaa qitiullunnarput.

Kommuni inissiivissamik toqqaanermi inissiivissaq meeqqap inuusuttulluunniit pisariaqartitaanut malinnissinnaanerpaaq tamatigut toqqartassavaa. Tassunga atatillugu inissiivissap inissiivissalluunniit qanimut patajaatsumillu isumassuinissamut neqerooruteqarsinnaanera/-t kommunimit nalilernerqartassaaq. Meeqqamut inuusuttumulluunniit pitsaanerusussaq eqqarsaatigalugu naapertuuppat meeqqat inuusuttullu ilaqutariinnut paarsisartunut inissinneqarsinnaapput.

Isumaginninnikkut illersorneqarsinnaappat meeqqap inuusuttulluunniit ilaqtamini attaveqarfigisartakkaminiluunniit sapinngisamik inissinniarneqartarnissaa ataatsimiititaliamit

kissaatiginartinneqarpoq.

Ataatsimiititaliamilli erseqqissarneqartariaqarpoq imaangimmat meeqqat inuusuttullu pisariaqartitaat ilaqutariinni paarsisartuni pitsaanerpaamik isumagineqarsinnaasut. Meeqqat inuusuttullu ilaat katsorsarneqarnissamik pisariaqartitsisarput ilaqutariinnut paarsisartunut inissinneqarnissamik pisariaqartitsiviusumik, tamatumalu peqatigisaanik ajornangippat siunnersuummi kapitali 8 malillugu tapersiissutinik ikiorsiissutinillu pisariaqartunik tapersorsorneqarlutillu katsorsarneqarlutik. Pisuni taamaattuni ilaqutariinnut paarsisartunut inissiineq suliamut ilisimasalinnik sullinneqarnermut tapertatut isigineqassaaq. Assersuutigalugu meeraq inuusuttorluunniit paaqqinniffimmi immikkut ilisimasaqarfiusumi katsorsarneqaatigaluni ilaqutariinni paarsisartuni inissinneqarsinnaavoq. Pisuni allani meeqqap tapersorsorneqarnissamat pisariaqartitaasa kingunerisinnaasarpaat ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut immikkut ittumut inissinneqartariaqarnera.

Siunnersuutikkut allangortinneqanngilaq kommunalbestyrelsi inissiivissamik aalajangersimasumik toqqaanermi inissiivissaq akuleriissitsinerluunniit meeqqap inuusuttulluunniit pisariaqartitaanut pitsaanerpaamik malinnittussaq meeqqamulluunniit pitsaanerusussaq toqqartussaammagui. Aningaasaqarneq aallaavigalugu inissiivissamik toqqaaneq suliamut naapertuutinngilaq. Taamaalillutillu pisariaqartitsineranut naapertuuttumik aaqqiissutissamit akisunerusumit akikinnerunera pissutigalugu aaqqiissutissaq pisariaqartitsineranut naapertuutinngitsoq kommunimit toqqarneqaqqusaanngilaq.

5.13.1. Meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut atuartitaanerat immikkut

Ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut assigiinngitsunut takuniaasarnermini meqqaat inuusuttullu inissinneqarsimasut assigiinngitsumik atuartitaasartut ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut ilaat atuarfimmi nalinginnaasumik atuartarput, ilaalli annikitsuararsuarmik imaluunniit naammanngitsumik annertussusilimmik atuartarlutik. Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut atuartinneqarnissaat pisariaqarneratut annertussusilimmik qulakkeerneqarneq ajorpat ataatsimiititaliamit isumakulunnartinneqarpoq. Tamatumani soorunami pineqarpoq immikkut pisariaqartitsinerannut immikkullu inissisimanerannut naapertuuttumik atuartinneqarneq.

Naalackersuisut ataatsimititaliamit ammasumik aperineqartariaqarput. Angerlarsimaffiup avataanut inissiinernut aammalu illoqarfiup angerlarsimaffigisap avataani inissiivissamik toqqaanermut atatillugu inissinneqartup atuarnissaata isummerfigineqarnissaa aammalu inissiineq pillugu pinerit tamaasa paasissutissiisarnissap qulakkeerneqarnissaa aammalu minnerunngitsumik atuarfigisimasaq sinnerlugu atuartuutigilikkap inissisimanagera pillugu atuarfigiligaata nutaap paasissutissinneqarnissaa, tassungalugu ilanngullugu atuartup nutaap immikkut pisariaqartissinnaasaasa nassuiaatigineqarnissaa qulakkeerneqarnissaat Naalackersuisut qanoq qulakkiilersarpaat? Inissinneqartup atuarnerani atuarneralu pillugit

pissutsit iliuusissatut pilersaarummut ilanngunneqarnissaat erseqqissarneqarnissaalluunniit periarfissaava, tak. siunnersuummi § 46, imm. 4 imaluunniit siunnersuummi § 46, imm. 8 naapertorlugu piginnaatitsissutitut aalajangersagaq malillugu maleruagassat erseqqinnerusut?

Nunatsinni atuarfinni ilinniartitsisut nutaamik atuartuutitaanermi pissutsit ilisarinnaaalluarpaa. Atuartup angajoqqaani nunatsinni piffimmut allamut nooqatigisinnaasarpai, taamaattumillu atuarfimmut allamut nuuttariaqarluni, aammali atuarfimmut allanut nuuttariaqalerneq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarnermut attuumasinnaasarpoo. Ilinniartitsisullu naammattoortarpaat atuartup nutaap atugassarsornermi inissisimanera inooqataanikkulluunniit piginnaasai ataasinnguamilluunniit allaaserineqarsimanngitsut, tamatumani apeqqutaanani atuartoq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimanersoq inissinneqarsimannginnorsorluunniit. Atuartoq pillugu paasissutissiinnginneq pissutigalugu ukiup affaata ukiulluunniit ataatsip qaangiunnerani ilinniartitsisup atuartumut immikkut atuartitsissutissat aatsaat piareersaasiorsinnaasarpai. Tamanna naapertuutinngilluinnarpoq atuartumullu akornutaasinnaalluni, taamaaliornikkummi atuartup siumukarsinnaanera imminullu naleqquttumik atuartinneqarsinnaanera annaaneqartarpoq. Assersuutissaq nalinginnaasoq tassaavoq atuartup isorliunerusumeersup illoqarfimmut anginerusumut nuuttup najugarisimasamini atuarnikkut piginnaasat naammanginnerat pissutigalugu ukioqatiminut klasseqatiminullu sanilliulluni ineriartornikkut kinguarsimanera, taamaattumillu immikkut atuartinneqarnissamik pisariaqartitsinera.

Meeqqanut inuusuttunullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut atuartitaanerisa immikkut eqqumaffigineqarnissaat aammalu nunatsinni aturfimmut allamut nuunnermi paasissutissanik tunniussisarnerup isumassuinerullu nalinginnaasumik nukittorsarneqarnissaat qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

5.13.2. Tikeraarluni angalanerit

Angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasup ukiumut marloriarluni angerlarsimaffimminut tikeraarluni angalasinnaatitaanera siunnersuutikkut erseqqissarneqartoq ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu maluginiarpaa. Inissinneqarsimasup angerlarsimaffiullu akornanni attaveqatigiinnerup attanneqarnissaa aalajangersakkami siunertarineqarpoq. Taarsiullugu angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq inissinneqarsimasumut tikeraarluni angalanissamut akiliunneqarsinnaasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Inissinneqarnerup nalaani attaveqarneq qanigisamut pitsaanerusussamik aallaaveqarani meeqqamut pitsaanerusussamik aallaaveqartinneqassasoq ataatsimiititaliamit erseqqissarneqassaaq.

5.14. Ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit

Siunnersuummi §§ 33-36-imi aalajangersakkat ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpuq.

Nunatsinni ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inissaqassuseq pillugu ataatsimiititaliap Naalackersuisut ingerlaavartumik oqaloqatigilersarpai, tassungalu ilanngullugu ulloq unnuarlu paaqqinniffinit sullississutit pisariaqartitsinermut naapertuunnersut pillugit apeqqut. Tamatuma saniatigut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni sulisut katitigaanerat amerlassusiligaanerallu, minnerunngitsumillu ulloq unnuarlu paaqqinniffinni illutatigut sinaakkutit taakku ingerlaavartumik nutarterneqartarnerat ataatsimiititaliap ingerlaavartumik soqutigalugit malinnaavigissavai. Meeqqanut inuusuttunullu taamatullu innarluutilinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffiit pillugit immikkoortumut pilersaarut pigineqartussa q pillugu immikkut ilisimatinneqarnissani ataatsimiititaliap kissaatigaa. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfeqarnermik suliassa qarfimmi pisariaqartitsineq pillugu immikkoortumik misissueqqissaarneq kiisalu tamatumani missingersuutit misissoqqissaarnerat aallartisarneqassasoq isumaginnittoqarfiup aaqqissuussaanaera kommuninilu suliassanik ingerlatsisarnerup ikiorsiiffigineqarnissaa pillugu allakkani 3. november 2016-imeersuni paasissutissiissutigineqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Sulinerup tamatuma killiffia ataatsimiititaliamit paasissutissiissutigeqquneqarpoq.

5.15. Ilaqutariit paarsisartut pillugit

Siunnersuutip § 37, imm. 1-ia kommunit aaqqissugaannik ilaqutariinnut paarsisartunut inissiinermut tunngavoq, taakkulu tassaasinnaapput ilaqutariit paarsisartut nalinginnaasut aammalu ilaqutariit inuussutissarsiutigalugu paarsisartut. Ilaqutariit paarsisartut assigiinngitsut marluk eqqarsaatigalugit allaganngorlugu paarsisuunissamut akuersissuteqassapput.

Ilaqutarinnut paarsisartunut akuersissummik kommunalbestyrelsit tunnniussisartuupput aammalu piumasaqaatit atuukkunnaarsimatillugit akuersissutinik utertitsisinnaallutik.

Kiisalu meeqqanut ataasiakkaanut tamanut paarsinissamut akuersissuteqartoqassaaq.

Ilaqutariit paarsisartut paarsisutut suliassanut sukumiisumik paasissutissinneqarluarsimanissaat qanoq qulakkeerneqassanersoq pillugu minnerpaaffissatut piumasaqaatit malitassalluunniit siunnersuummi § 38-mi nassuiaatigineqannginnerat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Ilaqutariit paarsisartut paarsisutut suliassanut sukumiisumik paasissutissinneqarluarsimanissaannik qulakkeerinissaq siunertaralugu kommunit pisussaaffiitut minnerpaaffittut piumasaqaatinik malitassanilluunniit inatsisissatut siunnersuummut sooq ilanngussisoqarsimannginnerasoq siunnersuutip aappassaaneerneqarnissaanut nassuiaatigeqqullugu Naalackersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput.

Assersuutigalugu erseqqissaatigineqarsinnaagalluarpoq ilaqutariit paarsisartut sivikinnerpaamik sapaatit akunnerini 3-4ni pikkorissartinneqarsimanissaat, tassungalu

ilanngullugu tamatuma kingorna pikkorissarnerni immikkut ittuni peqataanissamut periarfissinneqarnissaat.

Paarsinermik suliassap, inuiaqatigiit sinnerlugit tatigisaalluni suliassatut isigineqartup sapinginnissaanut isumagisinnaanissaanullu ilaqutariit paarsisartut nukittorsaavigineqarnissaat naalakkersuinikkut uteqqiattumik piunasaqaatigineqartartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Kiisalu ilaqutariit paarsisartut oqilisaanneqarnissamut siunnersorneqarnissamullu piunasaqarsinnaanissaat pillugu piunasaqaatit saqqummiunneqartarsimapput. Piunasaqaatit Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq malillugu suliamut attuumassuteqarluinnarlutillu paasinartut.

Aammalu attaveqarfigisanut inissiisarnertit pillugit erseqqinnerusumik maleruagassanik siunnersuummi siunnersuuteqartoqarsimanissaa ataatsimiititaliamit kissaatiginartinneqaralarpoq.

Tassunga atatillugu ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq, siunnersuummut UPA 2017/104-mut angajoqaarsiat atugaannut tunngasumut ataatsimiititaliaq UPA 2017-imi isumaliutissiissuteqassamat. Ilaqutariit paarsisartut pillugit ataatsimut periusissiortoqarnissaa ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq aammalu paarsinermut aningaasarsiat qaffanneqanrissaannut tassungalu ilanngullugu nerisaqarnermut, atisassanut kaasarfimmiussanullu tapit amerlassusissaannut naalakkersuinikkut kissaatit pillugit kaammattuutinik siunnersuummut isumaliutissiissummi saqqummiussissalluni.

5.16. Suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarneq

Siunnersuummi § 42-mi aalajangersagaq tassaavoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummi UPA 2010/41-mi tunngaviup piviusunnigortinneqarnera, tassani aalajangerneqarluni:

Inuusuttut angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut 18-iniit 21-inut ukioqalersimasut paarineqarallarsinnaanissaminnut inatsimmik tunngavilikkamik neqeroorfigineqarsinnaanissaasa qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allannigortinneqarnissaanik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarnissamik arlalinnik siunnersuuteqartoqartarsimavoq, taamaattumillu matumani maleruagassiinerit attuumassuteqarluinnarlutillu kissaatigisaapput.

Inuusuttunut 23-t tikillugit ukiulinnut tunngatillugu siunnersuummi § 42-p kommuninut pisussaaffiliinera ataatsimiititaliamit nuannaarutigineqarpoq. Aalajangersakkakkut immikkut siunnerfigineqartut inersimasutut inuuneqarnissamut pitsaasumik ingerlaqqissagunik

suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarfigineqarlutik tapersorsorneqarnissamik immikkut pisariaqartitsisinnaapput. Siusinnerusukkut inissinneqarsimasut inuunerminni kingusinnerusukkut immikkut tapersorsorneqarlutillu eqqumaffigineqarnissamik aamma pisariaqartitsisinnaapput taamaattumillu isumaginninnermut tunngasuni maleruagassat ataqatigiinnissaannik Naalakkersuisut qulakkeerinninnissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq, taamaaliornikkut immikkut pisariaqartitsisut taakku ataavartumik eqqumaffigineqarlutillu tapersorsorneqarsinnaaqqullugit. Meeraatilluni inuusuttuutillunilu sakkortuunik nalaataqartarneq inuuneq tamaat sanngiillinermik kinguneqarsinnaapput tamannalu aamma 23-inik ukioqalereernerup kingorna tamakkiisumik eqqumaffigineqassasoq ataatsimiitkitaliap naalakkersujinikkut kissaatiginartippaa.

Suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarnerup pinaveersaartitsissutaasinnaallunilu sunniuteqarsinnaaneranik nassuiaatini oqaatigineqartut ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarput, taamaattumillu suliniuteqareernermi malitseqartitsilluni suliniuteqarneq pillugit siunnersuutip § 42-ani pissutsit pisussaaffiliisut eqqumaffigeqqullugit kommunit kaammattorneqarput.

5.17. Siunnersuummi kapitali 12 sulianik suliarinninnermi malittarisassanut tunngasoq

Meeqqat pillugit sulianik ingerlatsinermi kommunit ingerlatsiviinut siunnersuummi kapitali 12 qitiulluinnartussaavoq.

5.17.1. Meeqqamik oqaloqatiginninneq

Siunnersuummi § 43 meeqqanik oqaloqatiginninnermut tunngavoq. Meeqqamik oqaloqatiginninnikkut oqaaseqarnissamut isummersuumminillu saqqummiussinissamut meeraq periarfissinneqassaaq. § 43-mut nassuiaatit assut itisiliisutut atorsinnaassuseqarluartutullu isigineqarput, tamatumalu saniatigut erseqqissarneqarluni oqaloqatiginninnermi meeqqaat ataasiakkaat taassumalu atugassarisai aallaaviussasut. Tamatumani meeqqap pitsaasumik, toqqissisimasumik tatiginninnermillu aallaaveqartumik oqaloqatigineqarnissaa pingaaruteqarpoq.

5.17.2. Meeqqanik illersuisoq

Angajoqqaatut oqartussaassuseqartoq akuersitinnagu meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut inissiinerni tamani meeqqanut illersuisoqartitsisoqassasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Meeqqanut pinngitsoorani illersuisoqartitsinissap saniatigut kommunit sapinngisamik annertunerpaamik meeqqanut illersuisuliisarnissaat ataatsimiititaliamit aamma kaammattuutigineqassaaq.

Pisariaqartitsineq malillugu meeqqanut illersuisunik pikkorissartitsisarnissaq qulakkeeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamuit kaammattorneqarput.

5.17.3. Isumaginninnikkut misissuineq

Inatsit atuutilerniarpat isumaginninnikkut misissuinermik suliaqarnissaq kommunini ingerlatsiviit ingerlassinnaasariaqarlugulu pikkoriffigisariaqarpaat. Siunnersuummi § 45 naapertorlugu isumaginninnikkut misissuinnikkukt pinngitsoorani ingerlanneqartussatigut, siunnersuummi § 46 naapertorlugu iliussissatut pilersaarutitigut malitseqartitsissutaasussatigut kiisalu tamatuma kingorna katsorsaanissaq pillugu pilersaarutitigut killiffillu pillugu nalunaarutitigut pitsaassutsikkut kisitsisitigullu ersersinneqartuassaaq meeqqat tapersorsorneqarnissaannut maleruagassat atuuttut kommunini ingerlatsivinnit aqunneqarsinnaanersut.

Siunnersuummi isumaginninnikkut misissuineranut tunngasut taakkulu suliarineqartarnissaat pillugu Naalackersuisut kommunillu suleqatigiinnerata annertusarneqarnissaanut tunngavissiineq ataatsimiititaliamit assut pitsaasutut igineqarpoq.

Isumaginnikkut misissuineq meeqqap angajoqqaavisa meeqqamulluunniit isumassuisut allat suleqatigineqarnerannik aallaaveqassasoq ataatsimiititaliap iluarisimaarlugu maluginiarpaat. Akulerutsitsineq oqaloqatigiinnerlu suleqatigiinnermut aallaavissaapput pitsaanerpaat.

Meeqqamut toqqaannartumik sammitinneqarnissami saniatigut isumaginninnikkut misissuineq ilaatigut angerlasimaffimmi pissutsinut aamma sammitinneqassaaq, tamannalumi pisariaqarpoq aammalu ajornartorsiutit ataatsimut isiginneqartussaanerannut naapertuulluni.

Tassunga atatillugu aningaasat sulisussallu pisariaqartinneqartut immikkoortinneqarnissaasa sanitigut isumaginninnikkut misissuinerit suliarineqarlutillu piviusunngortinneqarnissaannut kommuninut siunnersuinissaq ikiuunnissarlu siunertaralugit Naalackersuisut matumanilu Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik immikkut aqutugalugu akisussaaffimmik tigusinissaat ataatsimiititaliamit nakkutigineqassaaq. Allatut oqaatigalugu kommunit akisussaaffigisaminnik kivitsisinnaannginnerannik aammalu tamatumunnga atatillugu Namminersorlutik Oqartussat ingerlaannartumik malitseqartitsillutillu qisuariannnginnerannik misigisaqaqqinnissarput ataatsimiititaliamit mianersoqqussutigineqassaaq. Suliassanut inatsimmilu matumani akisussaaffiliunneqartunut sanilliullugu sulisut aningaasallu naammangippata Isumaginninnermut Aqutsisoqarfik aqutugalugu kommunit Naalackersuisunut piaartumik ilisimatitsissuteqarnissamik kaammaatorneqassapput. Illuatungaatigullu inatsimmik atuuttumik malinninnissamat kommunit piviusumik periarfissaqarnissaat Namminersorlutik Oqartussat erngertumik kinguarsaanertaqaanngitsumillu qulakkiissavaat.

Kommunini ingerlatsivinni atugassatut ilitersuusiornermut atatillugu sulianik ingerlatsisut akuusullu allat misissuinernek, pilersaarutinek nalunaarutiginninnermillu taaneqartunik

suliaqarnissamut pisussaaffeqartut malitassianik atugassaqartinneqarnissaat ataatsimiititaliamit piumasarineqarpoq.

Siunnersuummi kapitali 4 naapertorlugu suliassaqarfik pillugu kommuninit qitiusumik suleqatigineqartussaq tassaavoq Naalackersuisut Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiat.

Meeqqanut inuusuttunullu suliassaqarfik pillugu Naalackersuisut/Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup aammalu kommunit akornanni qanimut tatigeqatigiillunilu suleqatigiinnermik pilersitsillunilu ataavartumik ingerlatsinissaq pingaaruteqarluinnarpoq. Qanimut ooqaloqatigiittarnerup inernerissavaa nunatsinni meeqqanut inuusuttunullu pitsaanerusussaq anguniarlugu akisussaassuseqartumik suleqatigiinneq.

5.17.4. Iliuusissatut pilersaarutit immikkut

2013-imi aammalu 2014-imi meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut iliuusissatut pilersaarusiunneqartannginnerannik ajornartorsiut ataatsimiititaliamit immikkut eqqumaffiginiarneqarpoq. Meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut iliuusissatut pilersaarusiunneqartannginnerat inatsisinik toqqaannartumik unioqqutitsineruvoq, taamaaliortoqanngippallu taamaattuassalluni. Iliuusissatut pilersaarutitut tunngatillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuummut UPA 2014/66-imut atatillugu naalackersuinikkut oqariartuutit aalajangiinerlu ataatsimiititaliamit immikkut innersuussutigineqassapput.

Siunnersuummi § 45 naapertorlugu iliuusissatut pilersaarutit saniatigut meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarsimasut tamarmik iliuusissatut pilersaarusiunneqassasut siunnersuummi § 46-mi toqqaannartumik allassimavoq, tak. siunnersuummi §§ 27 aamma 28.

Inatsisinik unioqqutitsinermut naalackersuinikkut manna tikillugu akuersaangilluinnarnerup aammalu iliuusissatut pilersaarutit inatsisitigut pisussaaffigisat suliarineqarnissaannik ataatsimiititaliap aalajangiusimanninnerata kingunerisaanik ajornartorsiut Naalackersuisunit kommuninillu nassuerutigineqarsimavoq. Ataatsimiititaliamit tatigineqartariaqarpoq ajornartorsiut Naalackersuisut kommunillu qanimut suleqatigiinnerisigut maanna aaqqinneqartoq.

Iliuusissatut pilersaarutit suliarineqartannginnerannik ajornartorsiut pillugu Ilaqutariinnermut Naalackersuisumik, KANUKOKA-mik kommuninillu ataasiakkaanik akuttunngitsumik ooqaloqatiginnittarnermigut ataatsimiititaliap paasissutissiissutigisarpaa meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni ajornartorsiutitut aaqqiissutissat ataatsimiititaliamit tamakkiisumik tapersersorneqarnerat.

Ajornartorsiutip piunerata maanna nassuerutigineqarnera oqaluuserineqarneral uiliuuseqarnermik nassataqartariaqarpoq. Iliuusissatut siunnersuutit iliuutsillu ajornartorsiummik suujunnaartitsisussat Inatsisartunit minnerunngitsumillu ataatsimiititaliamit soqutigalugit malinnaavigineqassapput. Oqariartut tassaasariaqarpoq meeqqat inuusuttullu navianartorsiortut pillugit ajornartorsiutip aaqqivigineqarnissaa ataatsimorutissallugulu ataatsimoorukkusukkipput, tassami assersuutigalugu ilinniartitaanikkut, suliffeqarnikkut aningaasaqarnikkullu naalakkersuinikkut anguniakkat aalajangiusimaneqassappata taakku innuttaasullumi allat ingerlalluarnissaat pisariaqarmat. Naalakkersuinikkut anguniakkanut inuiaqatigiit peqataanissaminnut nukissaqanngippata kissaateqanngippataluunniit anguniakkat anguneqarsinnaanngillat. Taama ersaritsigisumik oqaatigineqarsinnaavoq.

Namminersorlutik Oqartussat kommuninut akisussaaqataanissaat pisariaqarlunnartutut isigineqarpoq, taamaaliornikkut taakku isumaginninnikkut suliassaqarfimmi akisussaaffimminnik tamakkiisumik kivitsisinnaaqullugit. Akisussaasut meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni akisussaaffimminnik tigusinngippata ajorsartussat tassaapput meeqqat inuusuttullu sumiginnarneqartut.

Siunnersuummi iliuusissatut pilersaarutitut tunngasoq ataatsimiititaliamit taparserneqarpoq, tamatumalu peqatigisaanik siunnersuummi § 47 innersuussutigineqassalluni, taanna malillugu iliuusissatut pilersaarutit minnerpaamik ukiumut ataasiarluni aammalu *iliuusissamut pilersaarummut attuumassuteqartunik meeqqap atugaani allanngortoqarpat* iluarsiiisuteqarfigineqartassapput, tak. siunnersuummi § 47, imm. 2.

Iliuusissatut pilersaarutit sukulluunniit naleqquttuunissaa aammalu iliuusissat meeqqamik qitiutitsinissaannik meeqqamullu pitsaanerusussamat sammitinneqarnissaannik qulakkeerinnittuunissaa pingaaruteqarpoq.

Ilitsersuummik inatsisitigut pisussaaffigalugu iliuusissatut pilersaaruteqarani meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut kommuni inissiilersaarpat Naalakkersuisut ilisimatinneqarnissaannik iliuuseqarnissaannillu qulakkeerinnittumik ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit Namminersorlutik Oqartussat ataanni inissisimasut atugassaannik suliartoqarnissaa ataatsimiititaliamit siunnersutigineqarpoq. Taamatuttaaq ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut namminersortunut tunngavissaatinneqassaaq meeqqat inissitassat iliuusissatut pilersaarusiunneqarsimanngippata meeqqanik inuusuttunillu tiguisinnaannginnissaat. Taamatuttaaq ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut namminersortunut erseqqissaatigineqassaaq iliuusissatut pilersaarutit ingerlaavartumik iluarsiiisuteqarfigineqartarnissaat. Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ulloq unnuarlu angerlarsimaffii assigalugit ulloq unnuarlu angerlarsimffiiit namminersortut meeqqat inuusuttullu pillugit maleruagassanik atuuttunik ilisimannillutillu malinnissapput.

5.17.5. Katsorsaanissanut pilersaarutit

Katsorsaanissamat pilersaarutit meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut inissinneqarsimasunut sammitineqarput. Katsorsaanissamat pilersaarutit suliarineqarnissaat ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnit akisussaaffigineqarpoq.

Katsorsaanissamat pilersaarutini aallaavigineqassapput iliuusissatut pilersaarutit kommuninit suliarineqartut. Katsorsaanissamik pilersaarutit tamarmiusut aammalu katsorsaanissamik pisariaqartitsinerup tamakkiisup ilisimalernerat ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnik pisariaqartitsinermik aammalu pisariaqartitsinermut naapertuuttumik taakku sullississuteqarnissaannik naliliinissamat Naalackersuisut tunaartassaqalersinneqassapput pingaarutilimmik. Katsorsaanissamik pilersaarutit ukiumoortumik katsorneqarlutik misissoqqissaarneqartarnissaat inernerisalu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit pillugit ukiumoortumik nalunaarummut ilanngunneqartarnissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq, tak. siunnersuummi § 33, imm. 4.

Katsorsaanissamat pilersaarutit aammalu siunnersuummi § 49 naapertorlugu killiffik pillugu nalunaarutit ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmut allaffissornikkut suliakkiipput, suliakkiissutilli inissinneqarsimasunut tunngatillugu killiffimmik paasissutissiinermik saniatigut meeqqamat pitsaanerusussamik aallaaveqarput. Taamaattumillu siunnersuummi §§ 48-49-mi iliuusissat nutaatat ataatsimiititaliamit taparserneqarput.

5.18. Aningaasalersuineq

Siunnersuummi §§ 54-55-imi aningaasalersuinissamat tunngaviit ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarput. Meeqqalli tapersersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaannut tunngatillugu akisussaaffimmik kommunit tigusisinnaassappata aningaasanik pisariaqartunik tunineqarnissaat aalajangiisuullunnarpoq: Taamaaliornikkut meeqqamat pitsaanerusamik aallaaveqartumik meeqqanik tapersersuinerumt suliniuteqarenermilu malitseqartitsilluni suliniuteqarnerumt akisussaaffimmik koommunit aningaasaqarnikkut kivitsisinnaaqullugit.

5.19. Pineqaatissiisarnernut aalajangersakkat

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarnermut maleruagassat atuuttut aqutsiviginerlunneqarnerisa kommuninut manna tikillugu naalackersuinikkut kinguneqartitsissutaasarnernannik ataatsimiititaliaq ilisimasaqanngilaq, taamaattumillu kommunalbestyrelsi siunnersuummik matuminnga eqqortitsinissamik annertuumik sumiginnaasimappat sumiginnaasaqattaarsimappallunniit imaluunniit mianersuaalliorsimappat siunnersuummi § 59-imut atatillugu Naalackersuisut kommunalbestyrelsimik pinngitsaaliissutinik akiligassiisinnaanerannik, tassunga ilanngullugu ullormut akiliisitsisinnaanerannik ammaassinerup malinnaaviginissaa soqutiginarpoq.

5.20. Atortuulersitsineq

Siunnersuutip ulloq 1. juli 2017-imi atortuulersinneqarnissaa ataatsimiititaliamit taperserreqarpoq.

6. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnermini aningaasatigut kingunerisassai siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 3-mi, pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassanut tunngasumi allaaserineqarput.

Tassani allassimavoq;

Siunnersuut pingaarnertigut erseqqissaataavoq aammalu suliassa qarfinni ataasiakkaani pisussaaffinnik kommunini meeqqanik inuusuttunillu suliaqarnermut atuuttunik sukannernerulersitsisuulluni. Naalakkersuisut nunap ilaani 2014-2016-imit nakuutilliiartortarneranni paasineqarpoq, inatsit atuuttoq kommuninullu piunasaqaateqarneq annertuumik malinneqanngitsut, taamaattumillu inatsisit atuuttut kommuninit malinneqarnissaat nakkutigineqarneruleqqullugu kommunip pisussaaffiik erseqqissaanissaq pisariaqarpoq.

Ataatsimoortumik aningaasartuutissatut kingunerisinnaasai, siunnersuutip Inatsisissatut saqqummiunneqarnerani nalunaarusiami erseqqissaavigineqartussat imatut isikkoqarput:

Taaguutaa	2017¹	2018	2019	2020
<i>Nuna tamakkerlugu nalunaartarfik</i>	1,2	1,2	1,2	1,2
<i>Kommunit akisussaaffiisa annertusineqarnerat</i>	2	4	4	4
<i>Meeqqanik illersuisoq</i>	0,1	0,2	0,2	0,2
<i>Suliniuteqareermermi malitseqartitsinermit atuineq annertusillugu</i>	3,4	6,7	6,7	6,7
<i>Qitornartaalersunut neqerooruteqarneq</i>	3,3	6,5	6,5	6,5
<i>Tikeraarluni angalanerit amerlanerat</i>	3	6	6	6
<i>Meeqqamik oqaloqateqarneq</i>	0,2	0,4	0,4	0,4
<i>Tapersersorteqarnermut & attaveqaateqarnermut</i>	0,1	0,2	0,2	0,2
<i>Piviusunngortitsinermit allaffissornikkut aningaasartuuteqarnerunerit</i>	1	2	1	
Katillugit	14,3	27,2	26,2	25,2

Aningaasartuutissat ataasiakkaat suussusiat nalinginnaasumik nassuiaatini immikkoortoq 3-mi erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarput aammalu aningaasaqarnikkut tamakkiisumik missingiineq itisiliinerlu nangaassuteqarfigalugu ataatsimiititaliamit tusaatissatut tiguneqarpoq.

¹ Malugalugu 2017-mi ukiup affaa atuutissammat

Naalackersuisunit saqqummiunneqartut ataatsimiititaliamit tatigineqartariaqaraluartut siunnersuutip aningaasaqarnikkut tamakkiisumik kingunerisassai pillugit ataatsimiititaliaq miarnersortariaqarlunilu nangaassuteqartariaqarpoq, tassami aningaasartuutit misilittakkanit missingiinemillu katitigaammata. Naalackersuisut nassuiaataanit issuakkani allassimasutut meeqqanut inuusuttunmullu tunngasuni inatsisit atuuttut malinneqarnissaat siunertaralugu kommunini kinguaattoorutit annertupput.

Suliaasaqarfimmi inatsisinut atuuttunut tunngatillugu kommunit akisussaaffeqarlutillu pisussaafeqarnerisa nassatarisaanik aningaasat kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit aqutugalugit meeqqanut inuusuttunulu suliassaqarfimmut tunniunneqarsimasut manna tikillugu atorneqarnerat kommuninit soorunami uppersarneqarsimnaasariaqarpoq. Pisariaqartitsinernut pisussaaffinnullu tunngatillugu manna tikillugu aningaasaliunneqartut naammangitsut paasinarsippat tamanna aamma uppersarneqartariaqarpoq, taamaaliornikkut suliassaqarfimmut pisariaqartut Namminersorlutik Oqartussanit ataatsimut qulakkeerunneqarsinnaaqullugit. Ilisimasagut annertungaatsiarput, aammali meeqqat inuusuttullu pillugit suliassat suliarineqanngitsut ikigisassaannngitsut kommunini pigineqarnerat pillugu uppersaatinik tigusaqarnikuuvugut. Suliassarpasut suliarineqanngitsut taakku meeqqamut pitsaanerususaaq aallaavigalugu meeqqamut tapersiissuteqartoqassatillugu erseqqinnerusumik suliarineqarnerat aningaasaqarnikkut qanoq kinguneqassanersoq ingerlatsiviit arlaannaataluunniit ilisimanngilaa, taamaattumillu inatsisissatut siunnersuutip matuma ataatsimut kingunerisassai ataatsimiititaliamit nangaassuteqarfigineqartariaqarput.

Tassunga atatillugu 2016-imi KORA-p misissuina ataatsimiititaliamit taanngitsooruneqanngilaq, tassani tikkuarneqarluni Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaat tamakkiisumik Kalaallit Nunaannut atuutsinneqalissappat aningaasat millionilikkaat pingasunik kisitsisitallit amigaatigineqassasut.

6.1. Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni suliassat amerlassusiat pillugu nassuiaat

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni illersorneqarsinnaasumik pisariaqartumillu aqutsinissamik qulakkeerinnissinnaajumalluni kommunini unammilligassanut tunngatillugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni suliassat amerlassusiat pillugu nassuiaat januar 2017-imeersoq ataatsimiititaliamit ilisimaneqarpoq.

Ilaqutariinnermut tunngatillugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni isumaginninnikkut suliassat 4634-it missaanniittut naatsorsorneqarsimasut nassuiaammi paasissutissiissutigineqarpoq. Naatsorsuineq taanna paatsoorneqarsinnaasutut oqaatigineqarsinnaanngikkaluartoq, tamatumalu saniatigut suliassanut pisariunngitsunut taamatullu suliassanut ilungersunartunu pisariusunullu tunngagaluartoq, nununatsinni innuttaasunut sanilliullugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni isumaginninnikkut suliassat 4634-it amerlasuupilussuupput.

1. januar 2017-imi nunatsinni najugaqartut 55.860-iupput, taakkunanngalu 13.885-it 18-it inorlugit ukioqarlutik.² Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni sulianik ingerlatsisut assigiinngitsumik ilinniakkatigut tunuliaqutaqartut 55-iusut nassuiaammi paasissutissiissutigineqarpoq, taamaalillunilu taakku agguaqatigiissillugu suliassanik 84-it missaanniittunik tigungmiaqarlutik. Kommuninili assigiinngissutsit annertupput. Qeqqata Kommuniani agguaqatigiissillugu 73-iupput, Kommune Kujallermi sulianik ingerlatsisumut ataatsimut agguaqatigiissillugu suliassat 104-t missaanniittut. Kiisalu nassuiaammi ilanngullugu paasissutissiissutigineqarpoq sulianik ingerlatsisut ataasiakkaat suliassanik 200-t sinnerlugit amerlassusilinnik tigungmiaqarsinnaasartut.

Nassuiaat naapertorlugu NIISIP-ip kaammattuutigaa meeqqanut ilaqutariinnullu tunngasuni meeqqanut/inusuttunut isumaginninnikkut ajornartorsiuteqartunik suliat amerlassusissaat 35-40-it missaannik amerlassuseqassasut.

Suliassanik ingerlatsisup ataatsip suliassat 35-it tigungmilissappagit sulianik ingerlatsisut 77-it amigaatigineqartut meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni suliassat amerlassusiat pillugu nassuiaammi oqaatigineqartoq ataatsimiititaliamit immikkut maluginiarneqarpoq. Ilanngullugu tagginneqarpoq tamanna ukiumut 27-30 mio. kr.-inik aningaasartuuteqarnerussutaassasoq, tassa isumaginninnermut siunnersortit 77 atorfinitsinneqassagaluarpata.

Suliassat amerlassusii pillugit apeqqutip ataatsimiititaliamit naliliiffigineqarnissanut atugassatut apeqqutit malitseqartitssutit arlallit ataatsimiititaliamit Isumaginninnermut, Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisumut nassiunneqarput. Naalackersuisup akissutaa isumaliutissiissummut matumunnga **Ilanngussaq D**-tut ilanngunneqarpoq.

Kiisalu suliassat amerlassusiat aammalu kommunini suliassanik ingerlatsisut pillugit apeqqutunik ataatsimiititaliaq KANUKOKA-mut Kommuneqarfik Sermersuumullu nassiussivoq.

Suliamik ingerlatsisup ataatsip suliassanik 35-inik tigungmiaqartarnissaanik anguniagaq ataatsimiititaliamit aalajangiusimaneqartariaqarpoq. Tamatumali kinguneraa suliassaqarfik ukiumut 27-30 mio. kr.-inik, suliassat tigungmiat amerlassusissaattut kissatigineqartut anguneqassappata suliamik ingerlatsisut ullumikkut amigaatigineqartut 77-iusut nalinginik, ikinaaraluni aningaasaliiffigineqartarsimavoq.

² Paasissutissamik pissarsivik: Naatsorsueqqissaartarfik

Naalackersuisunit siunnersuutigineqartut suliamik ingerlatsisup ataatsip sulianik 35-inik suliaqartarnissaanut misiliutitut suliniummik ataatsimik arlalinnulluunniit piaartumik aallartitsinissaq ataatsimiititaliamit tapersorneqarpoq.

Sulianik ingerlatsisut naammattut piginnaaneqartullu kommuninit sulisussarsiariniarneqartarnerat eqqarsaatigalugu siunnersuummut UPA 2017/131-imut tunngatillugu annertuumik unammilligassaqartoq ataatsimiititaliamit takuneqarsinnaavoq.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni kommunini sulianik ingerlatsisut ilinniartitaanikkut, ilinniaqqittarnikkut piginnaasanillu qaffassaanikkut siunertalimmik suliniuteqarfigineqartariaqarput. Najugaq qimannagu ilinniarnert ilinniaqqinnerillu sapinngisamik annertunerpaamik atorneqassasut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. Kiisalu isumaginninnermik siunnersortit suliamillu ingerlatsisut 200-t palillugit amerlassuseqartut allamik suliaqarnissamik toqqaasimasut kommunini suliamik ingerlatsisut uterteqqinniarlugit kajumissaarneqarsinnaanerit periarfissaammat ataatsimiititaliamit tikkuarneqassaaq.

Isumaginninnermi siunnersortitut ilinniarsimasut sulinerminnut atatillugu ullumikkut allaffissornikkut suliassarpassuisa ilaat allaffissornikkut sulisut allat oqilisaassillutik taakkuninnga suliarinnittalernissaat qularnanngitsumik pissarsiviusinnaavoq.

Suliamik ingerlatsisut siunissami suliassanik 35-iinnarnik tigummiaqaleqqullugit aningaasat pineqartut sivisunerpaamik ukiut pingasut ingerlaneranni pingaarnersiunermit ilanngunneqarnissaat ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq.

Taamatuttaaq isumaginninnermut tunngasut ataatsimut isigalugit minnerunngitsumillu meeqqanut inuusuttunullu tunngasut immikkut eqqarsaatigalugit sulianik ingerlatsisussanik ilinniartitsinissaq piginnaasanillu qaffassaanissaq aaqqissuussaasumik tunaartaqartumillu sulissutigiuqqullugu Naalackersuisut ataatsimiititaliamit kaammattorneqarput.

7. Inatsisissatut siunnersuut pillugu naggataarutaasumik oqaaseqaatit

Inatsisissatut siunnersuut una sivisuumik utaqqineqarsimagaluartoq saqqummiunneqarnera ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarpoq. Siunnersuut siullermeerinninnermi partiinit tamanit taperserluarneqartoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Meeqqaanut inuusuttunullu tunngasut kivinneqarnissaanni Inatsisartut ataatsimoornerattut aammalu suliassaqrarfiup ingerlallualernissaanut aningaasanik pisariaqartunik immikkoortitsisoqarnissaatut tamanna ataatsimiititaliamit paasineqarpoq. Naak kommunini aningaasassaqraneq sulisussaqrarnerlu pillugit isumakuluutiginninnissaminut ataatsimiititaliaq suli tunngavissaqaraluartoq siunnersuutillu matuma piviusunngortinneqarnissaa piffissamik atuffiusariaqartoq ilisimagaluarlugu siunnersuut una nutaaq aqutigalugu meeqqanut inuusuttunullu tunngasut

nutaamik alloriarfiunissaat ataatsimiititaliamit piareersimaffigineqarpoq, tamatumani taakku peroriartornerminni atugassaat pingaartinneqarlutik.

Alloriarneq nutaaq sumiginnaasoqarnissaanik pinaveersaartitsiffiusoq aammalu sumiginnaasoqalernerani kommunip tungaanit ersarissumik iliuuseqarfiusoq aammalu kommuninut siunnersuinissamik, sapiissuseqarnermik, ilitsersuineramik tapersersuinermillu Namminersorlutik Oqartussanit piareersimaffiujuartoq, taamaaliornikkut meeqqat nunatsinni sumi peroriartornerat apeqqutaatinnagu sumiginnarneqaratillu imminiiginnarneqaqqunagit.

Kiisalu siunnersuut naalakkersuinnikkut aalajangersinnaassuseqarnermik takutsisisutut aammalu siunissamat qunusuilluni meeqqanut taamaalillunilu taakku siunissaannut pitsaanerususaaq eqqarsaatigalugu tamatta tapersersuilluta iliuuseqarusussuseqarnitsinnut ersersitsisutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq.

8. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Martha Lund Olsen
Siulittaasoq

Mala Høy Kuko

Jess Svane

Laura Tàunâjik

Debora Kleist

Mimi Karlsen

Kelly Berthelsen